

Minister Zdrowia

NKK1.0912.14.2024.9.AP

Warszawa, 27 lutego 2025

Pani
dr hab. n. med. Beata Jagielska
Dyrektor
Narodowego Instytutu Onkologii
im. Marii Skłodowskiej-Curie –
Państwowego Instytutu Badawczego

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Jednostka kontrolowana: Narodowy Instytut Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie, ul. Roentgena 5, 02-781 Warszawa, zwany dalej: „Instytutem” lub „NIO-PIB”.

Jednostka kontrolująca/departament: Ministerstwo Zdrowia, Departament Nadzoru i Kontroli, ul. Miodowa 15, 00-952 Warszawa.

Kontrolę przeprowadziły:

- Wioletta Kot – Naczelnik w Departamencie Nadzoru i Kontroli Ministerstwa Zdrowia, działająca na podstawie upoważnienia nr 265/2024 ważnego w okresie 18 września – 31 października 2024 r. – kierownik zespołu kontrolującego;
- Aleksandra Pawłowska – główny specjalista w Departamencie Nadzoru i Kontroli Ministerstwa Zdrowia, działająca na podstawie upoważnienia nr 266/2024 ważnego w okresie 18 września – 31 października 2024 r.;
- Agnieszka Kliczkowska-Katra – główny specjalista w Departamencie Nadzoru i Kontroli Ministerstwa Zdrowia, działająca na podstawie upoważnienia nr 267/2024 ważnego w okresie 18 września – 31 października 2024 r.

Temat kontroli: Ocena realizacji zaleceń pokontrolnych wydanych w toku poprzedniej kontroli Ministra Zdrowia.

Okres objęty kontrolą: 1 stycznia 2023 r. – 30 czerwca 2024 r.

Czynności kontrolne przeprowadzono w okresie od dnia 18 września 2024 r. do dnia 31 października 2024 r. w trybie zwykłym, na podstawie art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej¹, dalej jako: „ustawa o kontroli”, oraz art. 35 w wz. z art. 36 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych², dalej jako: „ustawa o instytutach”.

Celem kontroli było dokonanie oceny realizacji zaleceń pokontrolnych wydanych w toku poprzedniej kontroli Ministra Zdrowia.

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 224.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 498.

I. Ocena ogólnej kontrolowanej działalności.

W Instytucie, w okresie 24 maja – 31 sierpnia 2021 r., Minister Zdrowia przeprowadził kontrolę w zakresie działalności finansowej Instytutu, organizacji i jakości pracy oraz jakości zarządzania Instytutem. Kontrolą objęto okres 1 stycznia 2019 r. – 31 grudnia 2020 r. Wyniki kontroli sformułowano w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 21 listopada 2022 r. o znaku: NKK1.0912.4.2021.4.ES. Ocena funkcjonowania Instytutu w zakresie kontrolowanego obszaru została sformułowana w sposób opisowy. W wyniku ustaleń kontroli sformułowano 12 zaleceń pokontrolnych.

Ocena działań podejmowanych przez Instytut w zakresie kontrolowanego obszaru została przedstawiona w sposób opisowy i składają się na nią poniższe oceny częściowe.

W wyniku kontroli stwierdzono, że **nie zrealizowano 1 zalecenia pokontrolnego** dotyczącego zgłaszania zmian objętych wpisem do RPWDL w terminie określonym w art. 107 ust. 1 ustawy o działalności leczniczej, co należy ocenić negatywnie.

Za zrealizowane **w całości uznano 8 zaleceń pokontrolnych**, dotyczących:

- 1) opracowania regulacji wewnętrznych dotyczących regulowania zobowiązań oraz windykacji należności;
- 2) terminowego regulowania zobowiązań w celu uniknięcia konieczności zapłaty odsetek;
- 3) zwiększenia zatrudnienia w grupie pracowników naukowych;
- 4) zawierania umów o zakazie prowadzenia działalności konkurencyjnej z pracownikami naukowymi Instytutu zgodnie z zasadami określonymi w art. 47 ust. 5 ustawy o instytutach;
- 5) ograniczenia zawierania umów cywilnoprawnych z pracownikami Instytutu;
- 6) przestrzegania przez Radę Naukową obowiązku wynikającego z art. 29 ust. 2 pkt 6 ustawy o instytutach³, tj. zatwierdzania perspektywicznych kierunków działalności naukowej, rozwojowej i wdrożeniowej Instytutu oraz art. 29 ust. 2 pkt 5 ustawy o instytutach⁴, tj. opiniowanie kierunkowych planów tematycznych badań naukowych i prac rozwojowych oraz finansowych instytutu, a także rocznych sprawozdań dyrektora z wykonania zadań;
- 7) sporządzania dokumentów w sprawie oceny dorobku naukowego i technicznego pracowników naukowych i badawczo-technicznych Instytutu np. w postaci uchwały Rady Naukowej – zgodnie z art. 29 ust. 2 pkt 12 ustawy o instytutach badawczych, który stanowi, że do zadań rady naukowej należy m.in.: opiniowanie kwalifikacji osób na stanowiska pracowników naukowych i badawczo-technicznych oraz dokonywanie okresowej oceny dorobku naukowego i technicznego tych pracowników;
- 8) przestrzegania uregulowań zawartych w obowiązującej ustawie z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych, w szczególności:
 - a) przekazywania do publikacji Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej ogłoszeń o udzieleniu zamówienia zawierających informację o wynikach danego postępowania

³ W brzmieniu obowiązującym od dnia 6 września 2023 r. art. 29 ust. 2 pkt 6 ustawy o instytutach stanowi: „ustalenie perspektywicznych kierunków działalności naukowej, rozwojowej i wdrożeniowej”.

⁴ W brzmieniu obowiązującym od dnia 6 września 2023 r. art. 29 ust. 2 pkt 5 ustawy o instytutach stanowi: „opiniowanie kierunkowych planów tematycznych badań naukowych i prac rozwojowych oraz rocznych sprawozdań dyrektora z wykonania zadań”.

- zgodnie z art. 265 ust. 1 ww. ustawy Pzp, tj. nie później w terminie 30 dni od dnia zakończenia postępowania o udzielenie zamówienia,
- b) składania oświadczeń w formie pisemnej o istnieniu albo braku istnienia okoliczności, o których mowa w art. 56 ust. 2 lub 3 ww. ustawy Pzp przez osoby, o których mowa w art. 56 ust. 1 i 3 ww. ustawy, pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia,

co należy ocenić pozytywnie.

Jako **zrealizowane w części uznano 2 zalecenia**, dotyczące:

- 1) bezwzględnego przestrzegania przepisów ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi, w tym wyegzekwowanie zwrotu środków wypłaconych Głównemu Księgowemu w ramach nagród innych niż roczna.

Instytut wyegzekwował zwrot środków wypłaconych Głównemu Księgowemu w ramach nagród innych niż roczna, co zasługuje na ocenę pozytywną. Natomiast Instytut w dalszym ciągu nie przestrzega przepisów ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi⁵, dalej jako: „*ustawa kominowa*”, co należy ocenić negatywnie.

- 2) przestrzegania przez Radę Naukową obowiązku wynikającego z art. 29 ust. 2 pkt 6 ustawy o instytutach tj. zatwierdzania perspektywicznych kierunków działalności naukowej, rozwojowej i wdrożeniowej Instytutu oraz art. 29 ust. 2 pkt 5 ustawy o instytutach, tj. opiniowanie kierunkowych planów tematycznych badań naukowych i prac rozwojowych oraz finansowych instytutu, a także rocznych sprawozdań dyrektora z wykonania zadań.

Zalecenie pokontrolne zostało zrealizowane w części dotyczącej przestrzegania przez Radę Naukową obowiązku wynikającego z art. 29 ust. 2 pkt 6 ustawy o instytutach, co zasługuje na ocenę pozytywną.

Dyspozycja art. 29 ust. 2 pkt 5 ustawy o instytutach nie została w pełni zrealizowana. O ile Rada Naukowa NIO-PIB zaopiniowała kierunkowe plany tematyczne badań naukowych i prac rozwojowych, o tyle przedłożonego dokumentu nie można uznać za roczne sprawozdanie dyrektora z wykonania zadań.

W trakcie bieżącej realizacji uznano 1 zalecenie pokontrolne dotyczące zintensyfikowania działań mających na celu zmniejszenie straty finansowej Instytutu oraz podjęcie konkretnych działań naprawczych i restrukturyzacyjnych.

Instytut w badanym okresie podejmował działania, których celem była poprawa sytuacji finansowej jednostki. Podejmowane przez Kierownictwo Instytutu działania wskazują na prawidłowe zidentyfikowanie kierunku w obszarze optymalizacji procesu finansowania działalności jednostki, co przynosi wymierne efekty. Niemniej jednak pozostają obszary, wskazane w „*Programie restrukturyzacyjny Narodowego Instytutu Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie – Państwowego Instytutu Badawczego (NIO-PIB)*”, wymagające wdrożenia.

⁵ Dz. U. z 2019 r. poz. 2136.

II. Stan organizacyjno-prawny.

Instytut jest państwową jednostką organizacyjną, posiadającą status instytutu badawczego, działającą na podstawie ustawy o instytutach oraz innych obowiązujących przepisów prawa, a także postanowień statutu. Instytut uczestniczy w systemie ochrony zdrowia.

NIO-PIB posiada osobowość prawną, a jego siedzibą jest Warszawa, dalej również jako: „Ośrodek w Warszawie”. Instytut posiada oddziały w Gliwicach i Krakowie, dalej również jako: „Oddział w Gliwicach” oraz „Oddział w Krakowie”.

Przedmiotem działalności Instytutu jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych w obszarze chorób nowotworowych, przystosowywanie wyników badań naukowych i prac rozwojowych do potrzeb praktyki, wdrażanie wyników badań naukowych i prac rozwojowych.

1. Kadra zarządzająca.

Dyrektorem Instytutu od 15 stycznia 2024 r. jest Pani dr hab. n. med. Beata Jagielska. We wcześniejszym okresie stanowisko to sprawował prof. dr hab. n. med. Jan Walewski.

Dyrektor kieruje i zarządza Instytutem przy pomocy:

- Zastępcy Dyrektora – Dyrektora Oddziału w Gliwicach – dr hab. n. med. Sławomira Blamka, prof. Instytutu (od 27 marca 2024 r.). We wcześniejszym okresie, stanowisko to zajmował prof. dr hab. n. med. Krzysztof Składowski;
- Zastępcy Dyrektora – Dyrektora Oddziału w Krakowie – prof. dr hab. n. med. Janusza Rysia;
- Zastępcy Dyrektora ds. Naukowych - prof. dr hab. n. med. Michała Mikuli;
- Zastępcy Dyrektora ds. Klinicznych - prof. dr hab. n. med. Andrzeja Kaweckiego;
- Zastępcy Dyrektora ds. Zarządzania - dr n. med. Witolda Tomaszewskiego;
- Zastępcy Dyrektora ds. Administracji i Inwestycji - Marcina Ozygały;
- Zastępcy Dyrektora ds. Lecznictwa Otwartego – prof. dr hab. n. med. Lucjana Wyrwicza;
- Głównego Księgowego – Tomasza Gałęckiego.

W toku kontroli stwierdzono, że w badanym okresie, oprócz zarządzania Instytutem, nw. osoby pełniły również inne funkcje w NIO-PIB, tj.:

- Pan prof. dr hab. n. med. Jan Walewski zatrudniony był na stanowisku Profesora oraz Kierownika Kliniki Nowotworów Układu Chłonnego (do dnia 31 października 2023 r.), a następnie Konsultanta w zakresie działalności naukowej i leczniczej Kliniki Nowotworów Układu Chłonnego (od dnia 1 listopada 2023 r.);
- Pan prof. dr hab. n. med. Andrzej Kaweckie zatrudniony był na stanowisku Profesora oraz Kierownika Kliniki Nowotworów Głowy i Szyi;
- Pan prof. dr hab. n. med. Michał Mikula zatrudniony był na stanowisku Profesora oraz Kierownika Pracowni Badań Wieloskalowych w Zakładzie Genetyki;
- Pan prof. dr hab. n. med. Lucjan Wyrwicz zatrudniony był na stanowisku Profesora Instytutu, Kierownika Kliniki Onkologii i Radioterapii oraz Pełnomocnika Dyrektora ds. Kształcenia Przeddyplomowego.

Jak wyjaśnił Instytut⁶, ww. osoby były zatrudnione w Instytucie w ramach umów o pracę jeszcze przed powołaniem na stanowisko wchodzące w skład kadry zarządzającej. Pełnienie wskazanych funkcji nie było realizowane w ramach dodatkowego zatrudnienia,

⁶ Pismo Instytutu z dnia 17 października 2024 r., znak: ORG.0910.2.2024.15.

a ponadto osoby te nie pobierały dodatkowego, innego niż określone przez Ministra Zdrowia, wynagrodzenia za pełnione funkcje inne niż zarządzanie Instytutem.

Dodatkowo ustalono, że:

- Pan prof. dr hab. n. med. Krzysztof Składowski kierował I Kliniką Radioterapii;
- Pan prof. dr hab. n. med. Janusz Ryś zatrudniony był na stanowisku Profesora oraz Kierownika Zakładu Patomorfologii Nowotworów.

Ustalenia kontroli wskazują, że ww. osoby otrzymywały, dodatkowe wynagrodzenie – inne niż określone przez Ministra Zdrowia – w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych. Szczegółowe ustalenia w powyższym zakresie zawiera rozdział III pkt. 1 niniejszego dokumentu.

Jednocześnie ustalono, że osoby zarządzające Instytutem wykonywały dodatkowe zatrudnienie w ramach stosunku pracy lub prowadziły działalność gospodarczą.

Zastępca Dyrektora – Dyrektor Oddziału w Gliwicach – dr hab. n. med. Sławomir Blamek prowadził działalność gospodarczą, która po dopełnieniu formalności i realizacji wcześniej podjętych zobowiązań, została zawieszona na koniec kwietnia 2024 r.

Zastępca Dyrektora ds. Klinicznych - prof. dr hab. n. med. Andrzej Kawecki wykonywał dodatkowe zatrudnienie w [REDAKTOWANO] jako konsultant medyczny, a także w [REDAKTOWANO] w zakresie wykładów dydaktycznych dla studentów, na co otrzymał zgodę Dyrektora Instytutu.

Zastępca Dyrektora ds. Zarządzania - dr n. med. Witold Tomaszewski prowadził działalność gospodarczą pod firmą [REDAKTOWANO] raz pełni funkcję Prezesa [REDAKTOWANO]

Mając na uwadze powyższe ustalenia, zasadnym jest by Dyrektor Instytutu każdorazowo oceniał, czy aktywności prowadzone przez Zastępców Dyrektora w czasie trwania stosunku pracy, nie naruszają postanowień zawartych przez nich umów o zakazie prowadzenia działalności konkurencyjnej, o których mowa w art. 28 ust. 3 ustawy o instytutach.

2. Statut.

Instytut działa na podstawie statutu, który określa przedmiot i zakres jego działania oraz tryb pracy jego organów, w brzmieniu stanowiącym załącznik do uchwały nr 1/2024 Rady Naukowej NIO-PIB z dnia 31 stycznia 2024 r. w sprawie uchwalenia Statutu Narodowego Instytutu Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie – Państwowego Instytutu Badawczego, zatwierdzonego przez Ministra Zdrowia w dniu 28 lutego 2024 r., dalej jako: „Statut”.

We wcześniejszym okresie, NIO-PIB działał w oparciu o postanowienia Statutu, zatwierdzonego przez Ministra Zdrowia w dniu 20 grudnia 2019 r., a następnie w dniu 5 czerwca 2023 r.

Ustalono, że Statut każdorazowo został uchwalony przez Radę Naukową Instytutu, a następnie zatwierdzony przez Ministra Zdrowia w trybie określonym w art. 6 ust. 2 ustawy o instytutach.

3. Regulamin organizacyjny.

⁷ Zgodnie z oświadczeniem z dnia 20 września 2024 r., [REDAKTOWANO] jest w procesie wygaszania swojej działalności

Instytut działa na podstawie regulaminu organizacyjnego, który określa strukturę organizacyjną instytutu i tryb pracy jego komórek organizacyjnych, ustalonego przez Dyrektora NIO-BIP na mocy Zarządzenia Nr 21/2024 z dnia 1 marca 2024 r. w sprawie ustalenia struktury organizacyjnej i trybu pracy komórek organizacyjnych oraz określenia Regulaminu Organizacyjnego Narodowego Instytutu Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie – Państwowego Instytutu Badawczego, dalej jako: „*regulamin organizacyjny*”.

Regulamin organizacyjny i jego zmiany każdorazowo opiniowane były przez Radę Naukową NIO-PIB i zakładowe organizacje związkowe, w trybie art. 6 ust. 4 oraz art. 29 ust. 2 pkt 8 ustawy o instytutach.

Regulamin organizacyjny wyczerpuje minimalny zakres regulacji określony w art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej⁸, dalej jako: „*ustawa o działalności leczniczej*”.

We wcześniejszym okresie, Instytut działał na podstawie regulaminu organizacyjnego, wprowadzonego Zarządzeniem nr 1/2020 Dyrektora Narodowego Instytutu Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie – Państwowego Instytutu Badawczego z dnia 2 stycznia 2020 r. w sprawie ustalenia struktury organizacyjnej oraz określenia regulaminu organizacyjnego NIO-PIB, z późn. zm.

III. Realizacja zaleceń pokontrolnych wydanych w toku poprzedniej kontroli Ministra Zdrowia.

Stan realizacji zaleceń pokontrolnych przedstawia się jak poniżej.

1. Realizacja zalecenia pokontrolnego dotyczącego bezwzględnego przestrzegania przepisów ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi, w tym wyegzekwowanie zwrotu środków wypłaconych Głównemu Księgowemu w ramach nagród innych niż roczna.

Zalecenie pokontrolne zostało zrealizowane w części dotyczącej wyegzekwowania zwrotu środków wypłaconych Głównemu Księgowemu w ramach nagród innych niż roczna, zaś w pozostałej części, tj. bezwzględnego przestrzegania przepisów ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi, pozostaje nie zrealizowane.

W odniesieniu do powyższego ustalono co następuje.

1.1. Bezwzględne przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi.

W odniesieniu do bezwzględnego przestrzegania przepisów ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi, stwierdzono jak poniżej.

Dyrektora oraz zastępców dyrektora powołuje i odwołuje minister nadzorujący, który w akcie o powołaniu na stanowisko określa także wysokość jego wynagrodzenia, z uwzględnieniem zasad określonych w ustawie kominowej. W odniesieniu do głównego księgowego, wynagrodzenie ustala osoba właściwa w sprawach czynności z zakresu prawa pracy, a więc Dyrektor Instytutu.

Zgodnie z art. 8 pkt 5 lit a ustawy kominowej wysokość wynagrodzenia miesięcznego osób zajmujących stanowisko dyrektora, zastępcy dyrektora i głównego księgowego,

⁸ Dz. U. z 2024 r., poz. 799.

zatrudnionych w instytucie badawczym utworzonym lub nadzorowanym przez ministra nie może przekroczyć sześciokrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego⁹.

W okresie objętym kontrolą wynagrodzenie miesięczne Dyrektora, Zastępców Dyrektora i Głównego Księgowego Instytutu ustalono zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy kominowej.

Ustawa kominowa zezwala osobom zarządzającym Instytutem na pobieranie, obok wynagrodzenia miesięcznego, świadczenia dodatkowego oraz nagrody rocznej. Wykaz świadczeń dodatkowych zawiera rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 21 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowego wykazu świadczeń dodatkowych, które mogą być przyznane osobom kierującym podmiotami prawnymi, oraz trybu ich przyznawania, dalej jako: „*rozporządzenie w sprawie świadczeń dodatkowych*”.

W toku kontroli ustalono, że osoby zarządzające Instytutem w okresie objętym kontrolą otrzymały **nagrodę roczną** w związku z zakończonym rokiem obrotowym 2022 r. zyskiem finansowym.

Minister Zdrowia w październiku 2023 r. przyznał Dyrektorowi Instytutu prof. dr hab. n. med. Janowi Walewskiemu nagrodę roczną w wysokości [REDACTED]

W przypadku prof. dr hab. n. med. Krzysztofa Składowskiego (Zastępcy Dyrektora – Dyrektora Oddziału w Gliwicach) nagroda roczna została przyznana w czerwcu 2023 r. przez Dyrektora Instytutu w wysokości trzykrotności przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w roku poprzedzającym rok przyznania nagrody, tj. po jej wyliczeniu w wysokości [REDACTED]

W przypadku Zastępcy Dyrektora ds. Klinicznych - prof. dr hab. n. med. Andrzeja Kaweckiego nagroda roczna została przyznana w lipcu 2023 r. przez Dyrektora Instytutu, w wysokości trzykrotności przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w roku poprzedzającym rok przyznania nagrody, tj. po jej wyliczeniu w wysokości [REDACTED]

W przypadku Zastępcy Dyrektora ds. Lecznictwa Otwartego – prof. dr hab. n. med. Lucjana Wyrwicza nagroda roczna została przyznana w lipcu 2023 r. przez Dyrektora Instytutu, w wysokości trzykrotności przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w roku poprzedzającym rok przyznania nagrody, tj. po jej wyliczeniu w wysokości [REDACTED]

⁹ Wynagrodzenie miesięczne w 2023 r. i 2024 r. mogło wynosić: $5.655,43 \text{ zł} \times 6 = 33.923,85 \text{ zł}$.

Na podstawie art. 12 ustawy z dnia 1 grudnia 2022 r. (Dz. U. 2022 r., poz. 2666, z późn. zm.) o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023, a także art. 2 ustawy z dnia 16 stycznia 2024 r. (Dz. U. 2024 r., poz. 123) o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2024, w latach 2023-2024, podstawę do ustalenia maksymalnej wysokości wynagrodzenia miesięcznego, o którym mowa w art. 8 ustawy kominowej, stanowiło przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale 2020 r. Zgodnie z Obwieszczeniem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 21 stycznia 2021 r. w sprawie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale 2020 r., wynagrodzenie to wynosiło 5.655,43 zł.

W przypadku Zastępcy Dyrektora ds. Administracji i Inwestycji - Marcina Ozygały nagroda roczna została przyznana w lipcu 2023 r. przez Dyrektora Instytutu, w wysokości trzykrotności przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w roku poprzedzającym rok przyznania nagrody, tj. [REDACTED]

W przypadku Głównego Księgowego – Tomasza Gałęckiego nagroda roczna została przyznana w lipcu 2023 r. przez Dyrektora Instytutu, w wysokości trzykrotności przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w roku poprzedzającym rok przyznania nagrody, tj. po jej wyliczeniu w wysokości [REDACTED]

Powyższe było zgodne z § 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie szczegółowych zasad i trybu przyznawania nagrody rocznej osobom kierującym niektórymi podmiotami prawnymi oraz wzoru wniosku o przyznanie nagrody rocznej z dnia 29 czerwca 2005 r.¹⁰, dalej jako: „*rozporządzenie Ministra Zdrowia ws. nagrody rocznej*”, jak też art. 10 ust. 7 *ustawy kominowej*.

Niezależnie od powyższego, nagrodę roczną w czerwcu 2023 r. otrzymał również Pan prof. dr hab. n. med. Janusz Ryś (Zastępca Dyrektora – Dyrektor Oddziału w Krakowie). Nagroda roczna została przyznana przez Dyrektora Instytutu, w wysokości trzykrotności przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w roku poprzedzającym rok przyznania nagrody, tj. po jej wyliczeniu w wysokości [REDACTED]

Zgodnie z przedłożonymi wyjaśnieniami Instytutu¹¹, do wyliczenia nagrody rocznej wskazano następujące składniki wynagrodzenia: wynagrodzenie zasadnicze, dodatek funkcyjny, dodatek stażowy, a także urlop taryfowy, wynagrodzenie za dyżury medyczne. W tym kontekście podkreślenia wymaga, że w skład wynagrodzenia miesięcznego przyznanego przez Ministra Zdrowia wchodzi wynagrodzenie zasadnicze, dodatek funkcyjny oraz dodatek stażowy.

Mając na względzie powyższe, należy stwierdzić, że nagroda roczna została naliczona w nadmiernej wysokości, bowiem wliczono również dodatkowe składniki wynagrodzenia, które nie zostały określone w dokumentach je przyznających jako składniki wynagrodzenia miesięcznego.

Powyższe było niezgodne z art. 10 ust. 7 ustawy kominowej, bowiem nagroda roczna przekroczyła trzykrotność przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w roku poprzedzającym przyznanie nagrody, co należy ocenić negatywnie z punktu widzenia legalności działań.

W kontekście powyższego, zauważenia również wymaga, że zgodnie z art. 13 ustawy kominowej, postanowienia, które ustalają nagrodę roczną w wysokości wyższej niż maksymalna dopuszczona ustawą, są nieważne z mocy prawa w odniesieniu do tej części, która przewyższa kwotę maksymalną określoną w ustawie.

Dodatkowo ustalono, że osoby zarządzające Instytutem w badanym okresie otrzymywały **zwiększone wynagrodzenie w związku z realizowanymi projektami**.

W przypadku Pana prof. dr hab. n. med. Krzysztofa Składowskiego (Zastępcy Dyrektora – Dyrektora Oddziału w Gliwicach), Minister Zdrowia¹² w okresie od 1 listopada 2022 r. do 31 grudnia 2027 r. zwiększył wynagrodzenie miesięczne o kwotę [REDACTED] w związku

¹⁰ Dz. U. z 2019 r., poz. 885.

¹¹ Pismo Instytutu z dnia 17 października 2024 r., znak: ORG.0910.2.2024.15.

¹² Pisma Ministra Zdrowia z dnia 4 listopada 2022 r., 30.03.2023 r., 19.10.2023 r.

z realizowanym przez Oddział w Gliwicach projektem „Nowoczesne leczenie chorych na raka gruczołowo-torbielowatego regiony głowy i szyi z wykorzystaniem PSMA znakowanego lutetem 177”. W badanym okresie, Pan prof. dr hab. n. med. Krzysztof Skłodowski otrzymywał zwiększone wynagrodzenie z tytułu realizacji projektu o kwotę mieszczącą się w przedziale [REDAKTOWANO]. Zgodnie z wyjaśnieniami Instytutu¹³, rozbieżność pomiędzy kwotą przyznaną przez Ministra Zdrowia, a wypłaconą wynikała z faktu, że w budżecie projektu wskazano łączną kwotę wraz ze składkami ZUS i podatkiem, jak też związane było z przekroczeniem rocznego limitu składek na ubezpieczenie społeczne.

Zwiększone wynagrodzenie w związku z realizowanymi projektami w badanym okresie otrzymywał również Pan Marcin Ozygała – Zastępca Dyrektora ds. Administracji i Inwestycji. Minister Zdrowia w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. zwiększył wynagrodzenie [REDAKTOWANO] z tytułu realizacji projektu „BIODRUK-CAR” oraz w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2023 r. o [REDAKTOWANO] z tytułu realizacji projektu „Zakup sprzętu medycznego PET-CT oraz budowa bunkra na potrzeby Narodowego Instytutu Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie – Państwowego Instytutu Badawczego w Warszawie”.

Zwiększone wynagrodzenie z tytułu realizacji projektów otrzymywał również Zastępca Dyrektora ds. Naukowych - prof. dr hab. n. med. Michał Mikula. Minister Zdrowia¹⁴ zwiększył wynagrodzenie, odpowiednio w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 30 kwietnia 2023 r., a następnie w okresie 1 lipca 2023 r. do 30 listopada 2023 r. o kwotę [REDAKTOWANO] a w grudniu 2023 r. o kwotę [REDAKTOWANO] z tytułu realizacji projektu „Poszukiwanie mechanizmu działania inhibitorów kinazy CDK8 w ostrej białaczce szpikowej”, dalej jako: „projekt CDK”.

Ponadto, w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 30 listopada 2024 r. Minister Zdrowia zwiększył wynagrodzenie o kwotę [REDAKTOWANO] w związku z realizowaniem projektu „mARC’s physiological function in the biotransformation of xenobiotics especially in lipid metabolism an non alcoholic fatty liver disease (NAFLD) using several models”.

Ustalenia kontroli wskazują, że Pan prof. dr hab. n. med. Michał Mikula otrzymał zwiększone wynagrodzenie z tytułu realizacji projektu CDK8 w maju i czerwcu 2023 r., pomimo braku zgody Ministra Zdrowia na jego przyznanie w tym okresie. Zgodnie z wyjaśnieniami Instytutu¹⁵ wynagrodzenie to zostało wypłacone pomyłkowo, a błąd ten skorygowano w październiku 2023 r. poprzez potrącenie, za zgodą pracownika, nadpłaconego dodatkowego wynagrodzenia za maj i czerwiec 2023 r. z dodatkowego wynagrodzenia przysługującego za okres od lipca do października 2023 r.

Powyższe działania nie spełniały wymogów należytej staranności.

Ponadto, osoby zarządzające Instytutem w kontrolowanym okresie otrzymywały również **dodatkowe wynagrodzenie w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych**.

Pan prof. dr hab. n. med. Krzysztof Skłodowski (Zastępca Dyrektora – Dyrektora Oddziału w Gliwicach) otrzymywał dodatkowe wynagrodzenie z tytułu udzielania świadczeń

¹³ Pismo Instytutu z dnia 4 października 2024 r., znak: ORG.0910.2.2024.9.

¹⁴ pismo Ministra Zdrowia z dnia 30 marca 2023 r., znak: NKM.569.55.2023.2.MZ oraz pismo Ministra Zdrowia z dnia 19 października 2023 r., znak: NKM.569.177.2023.2MZ

¹⁵ Pismo Instytutu z dnia 17 października 2024 r., znak: ORG.0910.2.2024.15.

zdrowotnych. Jak wyjaśniono¹⁶ w toku kontroli, w wyniku zmian organizacyjnych w Oddziale w Gliwicach oraz z uwagi na brak dostatecznej liczby lekarzy, umożliwiono lekarzom znajdującym się w aktywnym procesie kształcenia, pełnienie dyżurów, wprowadzono jednak dodatkowe wsparcie i zabezpieczenie nadzorcze polegające na pozostawianiu w gotowości pod telefonem lekarza specjalisty.

W badanym okresie, Pan prof. dr hab. n. med. Krzysztof Składowski pełnił dyżury lekarskie pod telefonem, za co otrzymywał dodatkowe wynagrodzenie. W badanym okresie wysokość środków za udzielanie świadczeń zdrowotnych wyniosła łącznie [REDAKTOWANO]

Przekazana w toku kontroli dokumentacja¹⁷ wskazuje również, że Pan prof. dr hab. n. med. Krzysztof Składowski zawarł w dniu 6 kwietnia 2023 r. umowę z Zastępcą Dyrektora NIO-PIB Dyrektorem Oddziału w Krakowie – Panem prof. dr hab. n. med. Januszem Rysiem, na udzielanie świadczeń zdrowotnych, przedmiotem której było udzielanie konsultacji z zakresu radioterapii onkologicznej w Klinice Radioterapii oraz Zakładzie Radioterapii NIO-PIB Oddziału w Krakowie.

W okresie od kwietnia do grudnia 2023 r. Pan prof. dr hab. n. med. Krzysztof Składowski otrzymał łączne wynagrodzenie w wysokości [REDAKTOWANO]

Wynagrodzenie z tytułu udzielania świadczeń zdrowotnych otrzymywał również Pan prof. dr hab. n. med. Janusz Ryś (Zastępca Dyrektora – Dyrektor Oddziału w Krakowie).

Jak wyjaśnił Instytut¹⁸, Dyrektor NIO – PIB Oddziału w Krakowie jest zatrudniony na stanowisku Profesora oraz Kierownika Zakładu Patomorfologii Nowotworów i jako lekarz jest zobowiązany do pełnienia dyżurów medycznych, zaś podstawę wypłacania wynagrodzenia z tytułu udzielania świadczeń zdrowotnych podczas pełnienia dyżurów medycznych stanowi art. 95 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej. W badanym okresie wysokość środków za udzielanie świadczeń zdrowotnych wyniosła łącznie [REDAKTOWANO]

Mając na względzie powyższe ustalenia, zauważenie wymaga, że co do zasady, w związku z art. 5 ust. 1 ustawy kominowej, osoby objęte tą ustawą, nie mogą od pracodawcy otrzymywać innych wynagrodzeń, poza miesięcznym, niezależnie od istnienia dodatkowej podstawy (bez znaczenia czy to umowa o pracę, czy też umowa cywilnoprawna), ustanowionej odrębnie od podstawowego stosunku zobowiązaniowego, o którym wskazuje się w art. 5 ust. 1 ustawy kominowej.

W konsekwencji nieistotna pozostaje kwestia podstawy wykonywania przez osoby objęte ustawą kominową innych zadań na rzecz Instytutu. **Możliwe jest wykonywanie tych zadań jako pracownik, na podstawie dodatkowego stosunku zobowiązaniowego lub administracyjnoprawnego, ale nie może im zostać przyznane przez pracodawcę odrębne wynagrodzenie z tego tytułu.**

Podkreślenia wymaga bowiem, że w ustawie kominowej nie ma zakazu wykonywania przez osobę pełniącą funkcję dyrektora lub zastępcy dyrektora instytutu innych zadań i czynności. Tym samym nie ma formalnych przeszkód do udzielaniem świadczeń zdrowotnych przez dyrektora lub zastępcę dyrektora instytutu w ramach zadań

¹⁶ Pismo Instytutu z dnia 4 października 2024 r., znak: ORG.0910.2.2024.9.

¹⁷ Pismo Instytutu z dnia 23 października 2024 r., znak: ORG.0910.2.2024.16.

¹⁸ Pismo Instytutu z dnia 4 października 2024 r., znak: ORG.0910.2.2024.9.

realizowanych w kierowanym instytucie, o ile nie wpływa to na realizację jego zadań jako dyrektora lub zastępcy dyrektora. Taka działalność nie może jednak naruszać przepisu art. 5 ustawy kominowej, który ma decydujące znaczenie, bowiem określa podstawę i wysokość wynagrodzenia ww. osób.

Potwierdzenie powyższego można znaleźć w orzeczeniu Głównej Komisji Orzekającej w Sprawach o Naruszenie Dyscypliny Finansów Publicznych z dnia 23 stycznia 2020 r.¹⁹, która w analogicznym stanie prawnym stwierdziła, że: „Nie można przyjąć, że ograniczeniom wynikającym z ustawy o wynagrodzeniu podlegają wyłącznie te składniki wynagradzania, które są bezpośrednio związane z wykonywaniem zatrudnienia, tj. świadczenia pracy związanej z zarządzaniem, ponieważ takie wynagradzanie osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi. Przyjęcie stanowiska, że ograniczeniom wynikającym z ustawy o wynagradzaniu nie podlegają składniki wynagrodzenia, które są związane ze świadczeniem pracy naukowej oznaczałoby, że norma prawna zawarta w art. 5 w zw. z art. 8 ustawy o wynagradzaniu ma charakter czysto iluzoryczny, a jej obejście z łatwością można dokonać, dokonując podziału wynagrodzenia na część związaną z zarządzaniem oraz na część dotyczącą wykonywania pracy naukowej”.

Mając na uwadze powyższe, wypłacanie dodatkowego wynagrodzenia w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych było niezgodne z art. 5 ustawy kominowej i należy je ocenić negatywnie na podstawie kryterium legalności.

1.2. Wyegzekwowanie zwrotu środków wypłaconych Głównemu Księgowemu w ramach nagród innych niż roczna.

W kwestii wyegzekwowania zwrotu środków wypłaconych Głównemu Księgowemu w ramach nagród innych niż roczna, ustalono, że Instytut w dniu 29 grudnia 2022 r. wniósł do Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie pozew przeciwko Głównemu Księgowemu Panu Tomaszowi Gałęckiemu o zapłatę kwoty [REDAKTOWANO] z odsetkami tytułem zwrotu nienależnie przyznanych nagród innych niż nagroda roczna, wypłaconych w 2019 i 2020 r.

W dniu 13 lutego 2023 r. wydany został Przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych nakaz zapłaty kwoty dochodzonej pozwem w postępowaniu upominawczym²⁰. Od nakazu zapłaty pozwany wniósł sprzeciw. W odpowiedzi na sprzeciw z dnia 19 czerwca 2023 r. NIO-PIB wniósł o oddalenie sprzeciwu i zasądzenie na rzecz Instytutu kwoty dochodzonej pozwem wraz z odsetkami.

Wyrokiem z dnia 5 grudnia 2023 r. Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy zasądził od Pana Tomasza Gałęckiego na rzecz NIO-PIB kwotę [REDAKTOWANO] z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 23 grudnia 2022 r. do dnia zapłaty, oddalił powództwo w pozostałym zakresie, tj. co do kwoty [REDAKTOWANO] ze względu na przedawnienia roszczenia oraz zasądził na rzecz NIO-PIB kwotę [REDAKTOWANO] tytułem kosztów procesu. Od powyższego wyroku Pan Tomasz Gałęcki złożył apelację do Sądu Okręgowego w Warszawie.

W odpowiedzi na apelację Pana Tomasza Gałęckiego NIO-PIB wniósł o oddalenie apelacji w całości.

Wyrokiem z dnia 25 października 2024 r. w sprawie sygn. akt: [REDAKTOWANO] wydanym na posiedzeniu niejawnym Sąd Okręgowy w Warszawie, oddalił apelację Pana Tomasza

¹⁹ Sygn.: [REDAKTOWANO]

²⁰ sygn. akt [REDAKTOWANO]

Gałęckiego – Głównego Księgowego NIO-PIB od wyroku w sprawie [REDAKTOWANE] oraz zasądził od Pana Tomasza Gałęckiego na rzecz NIO-PIB kwotę [REDAKTOWANE] z odsetkami za opóźnienie w wysokości ustawowej liczonymi po upływie tygodnia od dnia doręczenia odpisu wyroku do dnia zapłaty tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Pan Tomasz Gałęcki w dniu 7 listopada 2024 r. dokonał wpłaty na rachunek bankowy NIO-PIB kwoty w łącznej wysokości [REDAKTOWANE] to jest kwoty zasądzonej Wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 5 grudnia 2023 r. w sprawie sygn. akt: [REDAKTOWANE] oraz wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 25 października 2024 r. w sprawie sygn. akt [REDAKTOWANE] wraz z odsetkami.

2. Realizacja zalecenia pokontrolnego dotyczącego zgłaszania zmian objętych wpisem do RPWDL w terminie określonym w art. 107 ust. 1 ustawy o działalności leczniczej.

Instytut jest wpisany do rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą, dalej jako: „RPWDL”, prowadzonego przez Wojewodę Mazowieckiego – księga rejestrowa nr 000000018613.

W okresie objętym kontrolą, Instytut dokonywał zmian struktury organizacyjnej w zakresie jednostek i komórek organizacyjnych, których działalność jest związana z udzielaniem świadczeń zdrowotnych.

Ustalenia kontroli wskazują, że wpisy do RPWDL były dokonywane bez zachowania zasady rzetelności.

Zarządzeniem Nr 36/2024 Dyrektora NIO-PIB z dnia 17 maja 2024 r. w sprawie zmian w strukturze i Regulaminie Organizacyjnym Narodowego Instytutu Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie Państwowego Instytutu Badawczego w Warszawie, dokonano zmian polegających na:

- 1) przekształceniu Gabinetu Tomografii Komputerowej I oraz Gabinetu Tomografii Komputerowej II w Pracownię Tomografii Komputerowej.

Tymczasem RPWDL w lp. 139 oraz lp. 161 widnieją komórki organizacyjne odpowiednio o nazwie Pracownia Tomografii Komputerowej II oraz Pracownia Tomografii Komputerowej I. W rubryce 12 data zakończenia działalności przez komórkę organizacyjną brak jest wpisu. W odniesieniu do Ośrodka w Warszawie RPWDL nie zawiera wpisu dotyczącego Pracowni Tomografii Komputerowej.

- 2) Przekształceniu Gabinetu Rezonansu Magnetycznego I i Gabinetu Rezonansu Magnetycznego II w Pracownię Rezonansu Magnetycznego.

Tymczasem RPWDL w lp. 92 zawiera wpis dotyczący Pracowni Rezonansu Magnetycznego I. W RPWDL brak jest wpisu odnoszącego się do Gabinetu Rezonansu Magnetycznego II. W odniesieniu do Ośrodka w Warszawie RPWDL nie zawiera wpisu dotyczącego Pracowni Rezonansu Magnetycznego.

Ponadto ustalano, że:

- 1) w Ośrodku w Warszawie
 - w RPWDL widnieje komórka organizacyjna o nazwie Gabinet Zabiegowo - Diagnostyczny Poradni Endokrynologicznej (lp. 187), której nie uwzględniono w Regulaminie Organizacyjnym NIO-PIB;

- zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym w skład Oddziału Klinicznego Anestezjologii i Intensywnej Terapii wchodzi m.in. Oddział Intensywnej Terapii, którego nie uwzględniono w RPWDL;
 - zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym w skład Zakładu Fizyki Medycznej wchodzi Pracownia Fizycznych Problemów Diagnostyki, tymczasem w RPWDL nie uwzględniono ww. komórki organizacyjnej;
 - zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym w skład Kliniki Endokrynologii Onkologicznej i Medycyny Nuklearnej wchodzi m.in. Zakład Inżynierii Genetycznej, tymczasem RPWDL nie uwzględnia ww. komórki organizacyjnej;
- 2) w Oddziale w Gliwicach funkcjonuje komórka organizacyjna pod nazwą „Klinika Ginekologii Onkologicznej”, której nie uwzględniono w RPWDL;
- 3) w Oddziale w Krakowie:
- w RPWDL nie uwzględniono jednostek organizacyjnych wchodzących w skład Zakładu Analityki i Biochemii Klinicznej, tj. Pracowni Diagnostyki Hematologicznej i Koagulologicznej, Pracowni Markerów Nowotworowych, Pracowni Białek, wymienionych w Regulaminie Organizacyjnym;
 - w RPWDL nie uwzględniono jednostek organizacyjnych wchodzących w skład Zakładu Fizyki Medycznej, wymienionych w Regulaminie Organizacyjnym;
 - w RPWDL widnieje komórka organizacyjna o nazwie Gabinet Diagnostyczno - Zabiegowy Kliniki Onkologii Klinicznej (lp. 296), Gabinet Diagnostyczno - Zabiegowy Kliniki Ginekologii Onkologicznej (lp. 297), Gabinet Diagnostyczno - Zabiegowy Oddziału Zabiegowego Urologii Onkologicznej (lp. 308), których nie uwzględniono w Regulaminie Organizacyjnym NIO-PIB;
 - w RPWDL nie uwzględniono Zespołu Fizjoterapeutów, o którym mowa w Regulaminie Organizacyjnym.

Należy podkreślić, że zgodnie z art. 107 ust. 1 ustawy o działalności leczniczej, podmiot wykonujący działalność leczniczą wpisany do rejestru jest obowiązany zgłaszać organowi prowadzącemu rejestr wszelkie zmiany danych objętych rejestrem w terminie 14 dni.

Dokonywanie wpisów aktualizujących do RPWDL z opóźnieniem, a także bez uwzględnienia wszystkich jednostek i komórek organizacyjnych, których działalność jest związana z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, należy ocenić negatywnie pod względem legalności i rzetelności działań.

Wobec powyższych okoliczności, zalecenie pokontrolne nie zostało zrealizowane.

3. Realizacja zalecenia pokontrolnego dotyczącego zintensyfikowania działań mających na celu zmniejszenie straty finansowej Instytutu oraz podjęcie konkretnych działań naprawczych i restrukturyzacyjnych.

Zalecenie pokontrolne jest w trakcie bieżącej realizacji.

W odniesieniu do powyższego, ustalono co następuje.

3.1. Działania naprawcze i restrukturyzacyjne.

Instytut w 2023 r. prowadził działania naprawcze i restrukturyzacyjne na podstawie Programu restrukturyzacyjnego zaakceptowanego przez Ministerstwo Zdrowia w dniu 28 czerwca 2022 r.

Ośrodek w Warszawie oraz Oddziały w Gliwicach i Krakowie opracowały odrębne dokumenty, z których wynikały m.in. kluczowe zadania przewidziane do realizacji, jak też skutki finansowe planowanych przedsięwzięć.

Odpowiedzialność za wszelkie działania zmierzające do poprawy funkcjonowania Instytutu powierzono odpowiednim Zastępcom Dyrektora, którzy przy pomocy kierowników podległych komórek organizacyjnych sprawowali bezpośredni nadzór nad realizacją działań.

Monitoring realizacji Programu realizowany był w sposób ciągły, wszelkie działania naprawcze, restrukturyzacyjne i optymalizacyjne były na bieżąco omawiane na comiesięcznych spotkaniach z Kierownikami Klinik, Działem Analiz i Działem Rozliczeń z udziałem Kierownictwa Instytutu.

Z realizacji Programu sporządzane były sprawozdania. Instytut cyklicznie za każdy kwartał przekazywał sprawozdania z realizacji działań zaplanowanych w ww. dokumentach do Ministerstwa Zdrowia.

Działania restrukturyzacyjne NIO-PIB osadzały się wokół m.in. następujących zadań:

- zwiększenia aktywności w zakresie poszukiwania zewnętrznych źródeł finansowania;
- optymalizacji kosztowej utrzymania infrastruktury technicznej i sprzętowej;
- optymalizacji wykorzystania zasobów poszczególnych komórek organizacyjnych;
- optymalizacji zużycia produktów leczniczych i wyrobów medycznych;
- zwiększenia elastyczności wykorzystywania posiadanego w NIO-PIB sprzętu badawczego i metod badawczych;
- rozwoju badań klinicznych;
- wdrożenia elektronicznego obiegu dokumentów;
- intensyfikacji działań w zakresie rozliczeń do NFZ;
- utrzymania dotychczasowej kategorii Instytutu z perspektywą docelową najwyższej kategorii.

Zgodnie z wyjaśnieniami Instytutu²¹, jak też przedłożonymi sprawozdaniami, część założeń ww. Programu restrukturyzacyjnego została zrealizowana, zaś część jest w trakcie realizacji, co przynosi wymierne efekty. Ponadto, w dalszym ciągu pozostają zadania wymagające wdrożenia.

Mając na uwadze powyższe zalecenie dotyczące zintensyfikowania działań mających na celu zmniejszenie straty finansowej Instytutu oraz podjęcie konkretnych działań naprawczych i restrukturyzacyjnych uznano jako w trakcie bieżącej realizacji.

Działania zmierzające do poprawy sytuacji finansowej Instytutu, wymagają zdecydowanej kontynuacji w celu optymalizacji procesu finansowania działalności Instytutu w perspektywie długoterminowej.

3.2. Sytuacja finansowa Instytutu.

²¹ Pismo Instytutu z dnia 24 września 2024 r., znak: ORG.0910.2.2024.3.

Na podstawie Sprawozdania finansowego Instytutu za 2023 r. oraz danych finansowych za I półrocze 2024 r. przekazanych przez NIO-PIB, ustalono jak poniżej.

Sytuacja finansowa Instytutu w 2023 r. uległa poprawie w stosunku do 2022 r. Instytut zakończył 2023 r. zyskiem netto w wysokości 93.234.715,99 zł, na który złożyły się zyski poszczególnych oddziałów NIO-PIB w Gliwicach (54.615.001,79 zł), Krakowie (27.407.209,05 zł) i Ośrodka w Warszawie (11.212.505,15 zł).

Instytut nie wykazywał na koniec 2023 r. zysku (straty) z lat ubiegłych, zaś kapitały (fundusze) rezerwowe wynosiły 28.856.442,41 zł.

W bilansie sporządzonym na dzień 31 grudnia 2023 r. NIO-PIB wykazał po stronie aktywów i pasywów sumę: 1.565.384.649,93 zł.

W roku obrotowym 2023 przychody ogółem kształtowały się na poziomie 2.440.734.558,23 zł, zaś wartość kosztów ogółem wynosiła 2.346.084.007,24 zł.

W 2023 r. przychody NIO-PIB wzrastały szybciej niż koszty, co w konsekwencji spowodowało wygenerowanie zysku.

W odniesieniu do 2024 r., należy zauważyć, że badany okres obejmuje I półrocze. Z uwagi na fakt, że rok obrotowy nie jest zakończony, pełna i rzetelna ocena sytuacji finansowej oraz wyników działalności Instytutu jest ograniczona.

W I półroczu 2024 r. Instytut wykazywał stratę na poziomie -18.427.906,97 zł, na co składały się straty poszczególnych oddziałów, odpowiednio -7.156.214,53 zł (Gliwice), -8.222.559,41 zł (Kraków) oraz -3.049.133,03 zł (Ośrodek w Warszawie).

W I półroczu 2024 r. przychody ogółem wynosiły 1.304.979.966,64 zł. Wartość kosztów ogółem osiąganych przez Instytut w I półroczu 2024 r. wyniosła 1.323.358.049,61 zł.

W I półroczu 2024 r. NIO-PIB wykazał po stronie aktywów i pasywów sumę: 1.586.346.164,65 zł. Zanotowano spadek wartości aktywów trwałych, jak też spadek wartości kapitału (funduszu) własnego, przy jednoczesnym wzroście zobowiązań ogółem.

Tabela Nr 1. Przychody i koszty w 2023 r. – I półroczu 2024 r.

okres	działalność operacyjna	pozostała działalność operacyjna	działalność finansowa
PRZYCHODY			
2023	2.391.629.483,91	35.459.094,70	13.645.979,62
I półrocze 2024	1.293.716.366,66	7.229.843,74	4.033.756,24
KOSZTY			
2023	2.320.944.482,52	8.239.087,55	16.900.437,17
I półrocze 2024	1.315.310.568,30	2.097.062,74	5.950.418,57

Analizując powyższe dane, na względzie należy mieć fakt, że kontrola nie obejmuje pełnego roku obrotowego, a dostępne w toku kontroli dane są częściowe i nie odzwierciedlają pełnego obrazu sytuacji finansowej.

Niemniej jednak Instytut wyjaśnił²², że spadek kondycji finansowej Instytutu w I półroczu 2024 r., jest konsekwencją układu kalendarza i dni świątecznych, co wpływa na ciągłość udzielania świadczeń zdrowotnych, jak również wynika z faktu, że indeksacja wyceny świadczeń następuje w lipcu danego roku.

²² Pismo Instytutu z dnia 25 października 2024 r., znak: ORG.0910.2.2024.18.

Z wyjaśnień Instytutu²³ wynika również, że osiągnięty ujemny wynik finansowy w I półroczu 2024 r. spowodowany jest opóźnieniami w płatnościach ze strony NFZ. Jak oświadczył Instytut, uwarunkowania wynikające z zasad finansowania świadczeń zdrowotnych przez NFZ, są o tyle nieadekwatne, bowiem plany rzeczowo-finansowe na dany rok określone są na poziomie historycznym, nie wystarczającym do zabezpieczenia potrzeb zdrowotnych. Z wyjaśnień Instytutu wynika, że podstawowym czynnikiem niekorzystnego wyniku finansowego w I półroczu 2024 r. jest pełna kontynuacja realizacji procedur medycznych, pomimo nieopłacenia wszystkich zrealizowanych procedur przez płatnika.

Biorąc pod uwagę analogiczny okres, tj. I półrocze roku 2023 oraz 2024, wynik finansowy Instytutu prezentował się jak poniżej.

Tabela nr 2. Zestawienie wyniku finansowego w 2023 r. – I półroczu 2024 r.

Oddział	I półrocze 2023 r. [w zł]	I i II półrocze 2023 r. [w zł]	I półrocze 2024 r. [w zł]
WARSZAWA	-59.691.174,28	11.212.505,15	-3.049.133,03
KRAKÓW	-15.422.855,44	27.407.209,05	-8.222.559,41
GLIWICE	11.188.929,50 zł	54.615.001,79	-7.156.214,53

Na podstawie powyższych danych zauważenia wymaga, że w I połowie 2023 r. Ośrodek w Warszawie oraz Oddział w Krakowie odnotowały stratę finansową, jednak w II połowie roku nastąpiło odbicie, które pozwoliło osiągnąć na koniec 2023 r. dodatni wynik finansowy.

W tym kontekście zauważenia również wymaga, że w I połowie 2024 r. strata Oddziałów była już mniejsza, niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Choć pełne rezultaty za cały 2024 r. na dzień zakończenia czynności kontrolnych nie są dostępne, to jednak utrzymanie trendu, pozwoliłoby na osiągnięcie dodatniego wyniku finansowego na koniec 2024 r.

3.2.1. Przychody Instytutu.

Analiza przychodów Instytutu wykazuje, że w 2023 r. w ramach działalności operacyjnej wygenerowano przychody na poziomie 2.391.629.483,91 zł, w ramach pozostałej działalności operacyjnej – 35.459.094,70 zł, zaś działalności finansowej – 13.645.979,62 zł.

W I półroczu 2024 r. Instytut w ramach działalności operacyjnej wygenerował przychody na poziomie 1.293.716.366,66 zł, w ramach pozostałej działalności operacyjnej – 7.229.843,74 zł, zaś działalności finansowej – 4.033.756,24 zł.

Plan na 2024 r. zakłada, że w ramach działalności operacyjnej przychody wyniosą 2.685.671.555,00 zł, w ramach pozostałej działalności operacyjnej – 8.504.807,62 zł, zaś działalności finansowej – 7.789.560,44 zł.

Analizując powyższe dane, należy zauważyć że w I półroczu 2024 r., w ramach przychodów operacyjnych, Instytut zrealizował blisko 50% planu finansowego na cały 2024 r. W przypadku pozostałych przychodów operacyjnych plan finansowy został zrealizowany w I półroczu 2024 r. na poziomie blisko 86%, zaś w zakresie przychodów finansowych – blisko 52%. W tym kontekście, zasadne jest utrzymanie dotychczasowego tempa wzrostu, co prawdopodobnie może przyczynić się do zrealizowania planu przychodów.

²³ Pismo Instytutu z dnia 24 września 2024 r., znak: ORG.0910.2.2024.3.

Szczegółowe kwoty, w odniesieniu do Ośrodka w Warszawie jak i poszczególnych Oddziałów Instytutu, przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 3. Przychody Instytutu w 2023-I półroczu 2024 w ramach poszczególnych rodzajów działalności.

Rodzaj działalności	ROK	WARSZAWA	KRAKÓW	GLIWICE
	Przychody [zł]			
Działalność lecznicza	2023	1.140.850.386,13	285.680.490,50	835.886.897,95
	2024	612.024.123,87	139.091.716,62	443.598.235,51
Działalność naukowa	2023	28.270.110,03	2.693.748,00	20.927.443,99
	2024	11.643.351,97	1.320.000,00	9.555.802,32
Działalność zlecona z MZ	2023	50.591.873,89	520.272,00	9.953.907,81
	2024	20.294.484,73	125.810,00	6.579.776,00
Działalność komercyjna usługowa - niemedyczna	2023	6.715.949,50	61.360,00	10.813.241,75
	2024	2.677.987,48	68.261,00	5.403.406,10
Badania kliniczne	2023	25.081.210,33	390.097,19	5.306.256,39
	2024	12.501.327,85	112.475,00	2.070.213,32
Pozostała działalność operacyjna	2023	7.532.475,46	11.059.367,03	16.879.092,38
	2024	6.146.046,94	472.891,61	610.905,19
Działalność finansowa	2023	2.621.118,48	1.691.594,75	9.333.266,39
	2024	541.122,93	43.896,96	3.448.736,35
Inne	2023	39.462.036,23	14.837.635,92	0,00
	2024	17.218.232,83	8.077.943,59	0,00

Głównymi źródłami przychodów we wszystkich oddziałach Instytutu były środki z tytułu prowadzenia działalności leczniczej. Ważnym źródłem przychodów, jednak stanowiącym niewielki udział przychodów, była działalność naukowa.

Najwyższe przychody generował Ośrodek w Warszawie, następnie Oddział w Gliwicach, zaś najniższe – Oddział w Krakowie.

Mając na względzie powyższe, zasadnym jest utrzymanie przychodów z już dostępnych źródeł oraz zintensyfikowanie działań w kierunku pozyskiwania nowych źródeł przychodów, tak by utrzymać stabilny poziom przychodów.

3.2.2. Koszty Instytutu.

Analiza kosztów Instytutu wykazuje, że w 2023 r. w ramach działalności operacyjnej poniesiono koszty na poziomie 2.320.944.482,52 zł, w ramach pozostałej działalności operacyjnej – 8.239.087,55zł, zaś działalności finansowej – 16.900.437,17 zł.

W I półroczu 2024 r. Instytut w ramach działalności operacyjnej wygenerował koszty na poziomie 1.315.310.568,30 zł, w ramach pozostałej działalności operacyjnej – 2.097.062,74 zł, zaś działalności finansowej – 5.950.418,57zł.

Plan na 2024 r. zakłada, że w ramach działalności operacyjnej koszty planowane są na poziomie 2.700.673.958,00 zł, pozostałe koszty operacyjne – 9.246.811,34 zł, zaś koszty finansowe – 19.224.439,51 zł.

Porównując koszty z 2023 r. i I półrocza 2024 r. widoczny jest wzrost kosztów działalności operacyjnej. Plan finansowy Instytut na 2024 r. zakłada wyższe względem 2023 r. koszty operacyjne, co sugeruje, że Instytut zmaga się z rosnącymi wydatkami w tej kategorii. Przyczyny powyższego stanu rzeczy należy upatrywać w dynamicznej i zmiennej sytuacji

otoczenia ekonomiczno-gospodarczego, mającą bezpośredni wpływ również na sytuację finansową Instytutu.

Koszty pozostałej działalności operacyjnej i działalności finansowej są relatywnie stabilne, jednak również obserwuje się pewien wzrost.

Szczegółowe kwoty, w odniesieniu do Ośrodka w Warszawie i poszczególnych oddziałów Instytutu, przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 4. Koszty Instytutu w 2023-I półroczu 2024 w ramach poszczególnych rodzajów działalności.

Rodzaj działalności	ROK	WARSZAWA	KRAKÓW	GLIWICE
		Koszty		
Działalność lecznicza	2023	1.138.377.459,65	237.687.980,09	774.507.205,12
	2024	617.038.226,70	145.390.807,21	450.771.798,30
Działalność naukowa	2023	34.836.536,00	2.693.748,00	28.495.469,90
	2024	18.166.466,99	1.037.550,15	15.264.830,80
Działalność zlecona z MZ	2023	51.140.617,76	514.475,70	9.894.977,56
	2024	23.744.165,95	150.510,62	6.198.063,38
Działalność komercyjna usługowa - niemedyczna	2023	6.037.132,47	5.650,00	7.970.010,70
	2024	2.203.531,49	31.546,76	4.809.076,69
Badania kliniczne	2023	6.077.547,10	631.356,88	2.928.067,61
	2024	5.173.413,98	319.661,82	1.573.709,65
Pozostała działalność operacyjna	2023	6.479.601,47	1.763.889,65	7.436,60
	2024	1.943.460,48	135.503,49	18.098,77
Działalność finansowa	2023	8.705.191,45	8.032.147,09	163.098,63
	2024	2.913.922,34	3.010.273,81	26.222,42
Inne	2023	4.278.591,54	14.867.656,44	0,00
	2024	15.359.264,22	8.077.943,59	0,00

Najwyższe koszty generował Ośrodek w Warszawie, następnie Oddział w Gliwicach, zaś najniższe – Oddział w Krakowie.

W ujęciu rodzajowym, w kontrolowanym okresie przewarżającą część kosztów, przeznaczono na zużycie materiałów i energii, stanowiące blisko 49% (w 2023 r.) oraz 48,9% (w I półroczu 2024 r.) oraz wynagrodzenia, stanowiące ponad 35,3% (w 2023 r.) oraz 36,6% (w I półroczu 2024 r.) kosztów operacyjnych. Ponadto znaczącym, jednak stanowiącym niższy udział w ogólnej sumie kosztów operacyjnych, wynoszący 10% (w 2023 r.) oraz 9,5% (w I półroczu 2024 r.), był koszt usług obcych.

Powyższe dane wskazują, że dynamika kosztów wzrasta, a Instytut stoi przed wyzwaniem utrzymania stabilności finansowej w dłuższej perspektywie czasowej wobec rosnących kosztów.

Mając na względzie powyższe, zasadnym jest zapewnienie oszczędnego i wydajnego gospodarowania środkami będącymi w dyspozycji NIO-PIB, zgodnie z zasadą uzyskiwania najlepszych efektów przy możliwie najmniejszych nakładach.

3.2.3. Należności Instytutu.

Stan należności Instytutu przedstawia poniższe zestawienie tabelaryczne.

Tabela nr 5. Należności Instytutu w 2023-I półroczu 2024.

Oddział	należności	stan na 30.06.2024 r.	stan na 31.12.2023 r.
Kraków	ogółem	25.644.661,00	47.496.206,00
	wymagalne	228.205,00	109.743,00
Gliwice	ogółem	73.931.681,00	92.939.587,00
	wymagalne	457.966,00	508.735,00
Warszawa	ogółem	104.391.611,00	146.560.805,00
	wymagalne	6.075.268,00	1.359.999,00
RAZEM	ogółem	203.967.953,00	286.996.598,00
	wymagalne	6.761.439,00	1.978.477,00

Mając na względzie powyższe dane, zauważenia wymaga, że dynamika należności wzrasta, przy czym nastąpił znaczny wzrost należności wymagalnych w I półroczu 2024 r., w stosunku do 2023 r.

Najwyższą wartość należności ogółem posiadał Ośrodek w Warszawie, następnie Oddział w Gliwicach, zaś najniższe – Oddział w Krakowie.

Znaczną grupę powstałych należności ogółem stanowiły rozrachunki z NFZ, a według stanu na dzień 30 czerwca 2024 r. ich łączna wartość wyniosła 183.229.207,00 zł, natomiast według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. – 266.872.207,00 zł.

W odniesieniu do należności wymagalnych, to przyczyną ich powstania były w większości rozrachunki z zakładami opieki zdrowotnej.

Mając na względzie powyższe, zasadnym wydaje się wzmocnienie monitorowania procesu odzyskiwania należności.

4. Realizacja zalecenia pokontrolnego dotyczącego opracowania regulacji wewnętrznych dotyczących regulowania zobowiązań oraz windykacji należności.

Procedurę dochodzenia wierzytelności określa Dział VII rozdział 1 Polityki rachunkowości wprowadzonej zarządzeniem Dyrektora NIO-PIB nr 59/2023 z dnia 21 listopada 2023 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości Narodowego Instytutu Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie – Państwowego Instytutu Badawczego, dalej jako: „*Polityka rachunkowości*”.

Polityka rachunkowości szczegółowo reguluje kwestię dochodzenia wierzytelności. Zgodnie z procedurą, działania zapobiegające możliwości nieuregulowania zapłaty za wykonane przez NIO-PIB usługi lub dostawy, podejmowane są już na etapie zawierania umów. W sytuacji zawarcia umowy z dotychczasowym kontrahentem NIO-PIB, weryfikowane jest czy nie figuruje on w rejestrze dłużników w Dziale Księgowości Instytutu. W sytuacji zawierania umowy z nowym kontrahentem (brak historii rozliczeń w ewidencji Instytutu), zalecane jest umieszczenie w umowie postanowień zabezpieczających zapłatę należności.

Pracownicy Działu Księgowości NIO-PIB w oparciu o zapisy w systemie finansowo-księgowym na bieżąco analizują terminowość zapłaty należności i w przypadku powstania należności wymagalnych podejmują działania przedwindykacyjne.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach, dopuszcza się zawarcie ugody w sprawie odroczenia terminu spłaty całości lub części należności, rozłożenia na raty spłaty całości lub części należności. Decyzję tę podejmuje Dyrektor Instytutu lub jego Zastępca na wniosek

Głównego Księgowego NIO-PIB. Zawarcie ugody powoduje wstrzymanie dalszych czynności windykacyjnych, z wyjątkiem ich monitorowania.

W sytuacji, gdy występuje należność wymagalna od dłużnika i jednocześnie zobowiązanie Instytutu wobec niego, dokonuje się kompensaty poprzez potrącenie należności z kwoty zobowiązania, w przypadku dopuszczalności takiego rozwiązania.

W przypadku powstania należności wymagalnej, dłużnik zawiadamiany jest w formie pisemnej o powstałej zaległości, a czynność ta jest dokumentowana w formie notatki służbowej. Nie rzadziej niż raz na kwartał, do dłużnika wysyłane jest pisemne wezwanie do zapłaty kwoty głównej wraz z odsetkami. W przypadku, gdy w kolejnym kwartale wierzytelność, co do której zostało wystawione wezwanie do zapłaty, dalej pozostaje nieuregulowana, do dłużnika wysyłane jest ostateczne wezwanie do zapłaty.

W przypadku stwierdzenia braku zapłaty w kolejnym okresie kwartalnym, dalsze działania windykacyjne podejmuje Zespół Radców Prawnych NIO-PIB. Radca Prawny może wystąpić do Głównego Księgowego Instytutu z wnioskiem o odstąpienie od przeprowadzenia działań windykacyjnych i uznanie windykacji wierzytelności za nieuzasadnioną ekonomicznie (w przypadku, gdy suma przewidywanych kosztów procesowych byłaby równa lub wyższa od kwoty długu). Po podjęciu decyzji o dochodzeniu roszczenia w postępowaniu sądowym, Radca Prawny opracowuje pozew i kieruje go do sądu.

W przypadku braku zapłaty zasądzonej wierzytelności, Radca Prawny na wniosek działu zamawia tytuł wykonawczy celem wszczęcia egzekucji.

W przypadku regulowania zobowiązań, Instytut postępuje zgodnie z zasadami określonymi w przepisach ogólnych, w tym Kodeksu Cywilnego. Regulowanie zobowiązań następuje zgodnie z terminami ich zapłaty. W przypadku okresowego braku środków na terminową zapłatę zobowiązania, płatności realizowane są na podstawie codziennej, bieżącej analizy sytuacji finansowej. Zgodnie z wyjaśnieniami Instytutu, w pierwszej kolejności regulowane są zobowiązania pracownicze i zrównanie z nimi oraz zobowiązania publicznoprawne, następnie wszelkie zobowiązania związane z płynnym funkcjonowaniem jednostki (tj. opłaty za media, żywienie pacjentów itp.), natomiast pozostałe zobowiązania w kolejności minimalizującej koszty obsługi długu.

Wobec powyższego, zalecenie pokontrolne uznaje się za zrealizowane.

5. Realizacja zalecenia pokontrolnego dotyczącego terminowego regulowania zobowiązań w celu uniknięcia konieczności zapłaty odsetek.

Stan zobowiązań Instytutu przedstawia poniższe zestawienie tabelaryczne.

Tabela nr 6. Zobowiązania Instytutu w 2023-I półroczu 2024.

Oddział	zobowiązania	stan na 30.06.2024 r.	stan na 31.12.2023 r.
Kraków	ogółem	128.996.189,00	122.826.118,00
	wymagalne	6.891.810,00	0,00
Gliwice	ogółem	126.203.486,00	125.036.437,00
	wymagalne	0,00	0,00
Warszawa	ogółem	245.305.083,00	225.535.920,00
	wymagalne	0,00	0,00
RAZEM	ogółem	500.504.758,00	473.398.475,00
	wymagalne	6.891.810,00	0,00

Mając na względzie powyższe dane, zastrzeżenia wymaga, że w badanym okresie zobowiązania ogółem, jak też wymagalne, wykazują tendencję wzrostową.

Z przekazanych wyjaśnień Instytutu²⁴ wynika, że zobowiązania wymagalne Oddziału w Krakowie w wysokości 6.891.810,00 zł z tytułu dostaw i usług (wykazywane według stanu na dzień 30 czerwca 2024 r.) zostały uregulowane w lipcu 2024 r.

Przeważającą grupę zobowiązań ogółem stanowiły zobowiązania z tytułu dostaw i usług. Instytut w badanym okresie posiadał również zobowiązania publicznoprawne, jak też wobec pracowników.

Zobowiązania wobec pracowników wynikały z zasad określonych w Zakładowym Układzie Zbiorowym Pracy, zgodnie z którymi wynagrodzenie za dany miesiąc wypłacane jest do dziesiątego dnia następnego miesiąca kalendarzowego w stosunku do miesiąca, za które wynagrodzenie przysługuje.

Zgodnie z wyjaśnieniami²⁵, Instytut w przypadku pojawienia się zobowiązań przeterminowanych i otrzymania noty odsetkowej występuje do kontrahenta z wnioskiem o odstąpienie od zobowiązań ubocznych do zobowiązania głównego. W ten sposób Ośrodek w Warszawie uzyskał umorzenie odsetek w I półroczu 2024 r. w wysokości 18.372,51 zł, zaś w 2023 r. – 72.671,79 zł.

Dodatkowo, Instytut podejmuje działania w celu zawierania ugód i porozumień pozasądowych, celem odstąpienia od zobowiązań ubocznych do zobowiązania głównego. Oddział w Krakowie w 2023 r. podpisał 4 pozasądowe porozumienia i 5 porozumień sądowych.

Pomimo prowadzonego bieżącego monitoringu stanu zobowiązań, w badanym okresie wystąpiły przypadki ponoszenia dodatkowych kosztów w związku z nieterminowym ich regulowaniem. Ich stan ogólny w poszczególnych Oddziałach prezentował się następująco.

Tabela nr 7. Dodatkowe koszty związane z nieterminowym regulowaniem zobowiązań w 2023-I półroczu 2024.

Oddział	2023 r.	I półrocze 2024 r.
Warszawa	233.881,88 zł	23.251,87
Gliwice	8.088,61	44,00
Kraków	2.118.573,26	277.888,70

Jednakże mając na względzie, że dodatkowe koszty w związku z nieterminowym regulowaniem zobowiązań wykazały tendencję spadkową, zalecenie pokontrolne należy uznać za zrealizowane.

Niezależnie od powyższego, należy podejmować działania, których celem jest minimalizowanie ryzyka związanego z opóźnionymi płatnościami.

6. Realizacja zalecenia pokontrolnego dotyczącego przestrzegania uregulowań zawartych w obowiązującej ustawie z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych, w szczególności:

- a) przekazywanie do publikacji Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej ogłoszeń o udzieleniu zamówienia zawierających informację o wynikach danego

²⁴ Pismo Instytutu z dnia 25 września 2024 r., znak: ORG.0910.2.2024.2.

²⁵ Pismo Instytutu z dnia 25 września 2024 r., znak: ORG.0910.2.2024.2.

- postępowania zgodnie z art. 265 ust. 1 ww. ustawy Pzp, tj. nie później w terminie 30 dni od dnia zakończenia postępowania o udzielenie zamówienia,
- b) składanie oświadczeń w formie pisemnej o istnieniu albo braku istnienia okoliczności, o których mowa w art. 56 ust. 2 lub 3 ww. ustawy Pzp przez osoby, o których mowa w art. 56 ust. 1 i 3 ww. ustawy, pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Instytut przy realizacji dostaw, zakupów sprzętu oraz usług działał na podstawie ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych²⁶, dalej jako: „*ustawa Pzp*” oraz procedur wewnętrznych. W zakresie udzielania zamówień publicznych w Instytucie opracowano i wdrożono następujące regulacje wewnętrzne:

- Zarządzenie nr 42/2021 Dyrektora Instytutu z dnia 26 maja 2021 r. w sprawie określenia zasad udzielania zamówień publicznych przez Instytut;
- Zarządzenie nr 24/2021 Dyrektora Instytutu Oddziału w Gliwicach z dnia 6 lipca 2021 r. w sprawie określenia zasad udzielania zamówień publicznych (ze zmianami);
- Procedura nr P-304 „Zakupy i gospodarka magazynowa – sterowanie operacyjne procesem oraz jego monitorowanie”;
- Zarządzenie 29/2021 Dyrektora Instytutu Oddziału w Krakowie z dnia 9 lipca 2024 r. w sprawie określenia zasad udzielania zamówień publicznych przez Instytut Oddział w Krakowie.

Instytut jako zamawiający w rozumieniu art. 4 pkt 3 ustawy PZP, nie jest zobowiązany do sporządzania oraz zamieszczania w Biuletynie Zamówień Publicznych planu postępowań o udzielenie zamówienia. Niemniej jednak Oddziały w Gliwicach i Krakowie sporządziły powyższe plany.

Instytut sporządził roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach, zgodnie z art. 82 ustawy Pzp za rok 2023. Ze przedstawionego sprawozdania wynika, iż:

- 1) Ośrodek w Warszawie przeprowadził:
 - 101 zamówień w trybie podstawowym, o którym mowa w art. 275 pkt 1 ustawy Pzp – na łączną kwotę 27.007.433,71 zł;
 - 2 zamówienia w trybie z wolnej ręki na łączną kwotę 354.655 zł;
 - 122 zamówienia o wartości równej lub przekraczającej progi unijne;
 - 7 zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi, o których mowa w art. 359 i art. 392 ust. 1 ustawy Pzp – na łączną kwotę 6.887.022,84 zł;
 - 255 zamówień udzielonych z wyłączeniem stosowania przepisów ustawy (zamówienia, których przedmiotem są usługi badawcze lub rozwojowe, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 3 ustawy Pzp) – 1.779.699,85 zł;
 - zamówienia o wartości mniejszej niż 130.000 zł – na łączną kwotę 5.643.927,86 zł;
- 2) Oddział w Gliwicach przeprowadził:
 - 47 zamówień w trybie podstawowym, o którym mowa w art. 275 pkt 1 ustawy Pzp – na łączną kwotę 29.814.203,20 zł;
 - 14 zamówień w trybie podstawowym, o którym mowa w art. 275 pkt 2 ustawy Pzp – na łączną kwotę 6.439.450,14 zł;
 - 1 zamówienie w trybie z wolnej ręki na kwotę 854.813,46 zł;
 - 105 zamówień o wartości równej lub przekraczającej progi unijne;

²⁶ Dz. U. z 2024 r., poz. 1320.

- 466 zamówień udzielonych z wyłączeniem stosowania przepisów ustawy (zamówienia, których przedmiotem jest zakup czasu antenowego lub audycji, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy Pzp) – 3.396.008,59 zł
- zamówienia o wartości mniejszej niż 130.000 zł – na łączną kwotę 11.759.764,68 zł;

3) Oddział w Krakowie przeprowadził:

- 34 zamówień w trybie podstawowym, o którym mowa w art. 275 pkt 1 ustawy Pzp – na łączną kwotę 10.084.280,96 zł;
- 1 zamówienie w trybie podstawowym, o którym mowa w art. 275 pkt 2 ustawy Pzp – na łączną kwotę 530.869,92 zł
- 34 zamówienia o wartości równej lub przekraczającej progi unijne;
- zamówienia o wartości mniejszej niż 130.000 zł – na łączną kwotę 3.450.186,27 zł;

W ramach kontroli zamówień publicznych przeprowadzonych w okresie objętym kontrolą zbadano 10 postępowań²⁷, w tym 5 postępowań z roku 2023 o łącznej wartości przedmiotu zamówienia 6.870.671,74 zł netto oraz 5 postępowań z roku 2024 o łącznej wartości przedmiotu zamówienia 14.938.923,89 zł netto.

W odniesieniu do powyższego ustalano jak poniżej.

Wszystkie poddane badaniu postępowania Ośrodka w Warszawie, Oddziału w Gliwicach i Oddziału w Krakowie zostały poprzedzone wnioskiem o zamówienie publiczne.

Przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia, dokonywano analizy potrzeb i wymagań, o której mowa w art. 83 ustawy Pzp. Przedmiotowa analiza każdorazowo stanowiła załącznik do wniosku o wszczęcie postępowania.

Wszystkie postępowania zostały przygotowane i przeprowadzone przez komisje przetargowe. Komisje miały charakter doraźny, ich skład każdorazowo został zatwierdzony przez osobę upoważnioną.

We wszystkich postępowaniach stosowne oświadczenia, o których mowa w art. 56 ust. 2 ustawy Pzp (oświadczenie o braku konfliktu interesów) oraz art. 56 ust. 3 ustawy Pzp (oświadczenie o niekaralności) złożyły wszystkie osoby podejmujące czynności, tj.: kierownik zamawiającego, pracownicy zamawiającego, którym kierownik zamawiającego powierzył wykonanie zastrzeżonych dla siebie czynności, osoby mogące wpłynąć na wynik postępowania, członkowie komisji przetargowej.

W poddanych badaniu postępowaniach, prawidłowo dokonywano ustalenia wartości zamówienia.

²⁷ Ośrodek w Warszawie: PN-51/23/KT – odczynniki i materiały eksploatacyjne wraz z dzierżawą systemu; WR-80/23/EP – umowa na serwis i nadzór systemu komputerowego PROCES; PN-65/24/EP – usługa odbioru, wywozu i utylizacji odpadów medycznych i weterynaryjnych; TP-90/24/ZS – część 1: konserwacja i przegląd agregatów prądotwórczych; część 2: konserwacja i przegląd UPS-ów.

Oddział w Gliwicach: DO/DZ-TPzmn-381-2-2/24 – system monitorowania dawki; DO/DZ-381-1-19/23 – sukcesywne dostawy materiałów opatrunkowych; DO/DZ-381-4-1/23 – kompleksowa dostawa gazu ziemnego wysokometanowego do instalacji znajdującej się w NIO-PIB Oddziale w Gliwicach.

Oddział w Krakowie: ZP-271-3/23 – Dostawa odzieży ochronnej dla personelu NIO-PIB O/Kraków; ZP-271-2/24 – Serwisowanie linii radioterapeutycznej; ZP-271-26/24 – Świadczenie usług hotelarskich dla pacjentów poddawanych radioterapii, protonoterapii i chemioterapii oraz dla osób oddelegowanych przez NIO-PIB Oddział w Krakowie.

We wszystkich postępowaniach o udzielenie zamówienia określono, zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy Pzp formę komunikacji z wykonawcami jako odbywającą się przy użyciu środków komunikacji elektronicznej, poprzez wskazanie adresu strony internetowej, jak również zgodnie z art. 67 ustawy Pzp dopełnić obowiązków informacyjnych dotyczących stosowanych środków komunikacji elektronicznej, poprzez zamieszczenie w ogłoszeniu wszczynającym postępowanie o udzielenie zamówienia informacji o środkach komunikacji elektronicznej, przy użyciu których będzie komunikował się z wykonawcami oraz informacji o wymaganiach technicznych i organizacyjnych sporządzania, wysyłania i odbierania korespondencji elektronicznej.

W ramach postępowań przestrzegano zasady jawności poprzez publikację ogłoszeń: o zamówieniu, o zmianie zamówienia, o wyniku postępowania oraz o wykonaniu umowy, odpowiednio w Biuletynie Zamówień Publicznych, Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej oraz na stronie internetowej prowadzonego postępowania.

Każdorazowo, specyfikacja warunków zamówienia, dalej jako: „SWZ” zawierała informacje określone w art. 281 ustawy Pzp oraz zapewniono na stronie internetowej prowadzonych postępowań bezpłatny, pełny, bezpośredni i nieograniczony dostęp do SWZ.

W ramach prowadzonych postępowań przestrzegano zasad dotyczących otwarcia i oceny ofert, a najpóźniej przed otwarciem ofert udostępniano na stronie internetowej prowadzonego postępowania informację o kwocie, jaką zamierzano przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia, zgodnie z art. 222 ust. 4 ustawy Pzp. Po otwarciu ofert, każdorazowo udostępniano informację o nazwach albo imionach i nazwiskach oraz siedzibach lub miejscach prowadzonej działalności gospodarczej albo miejscach zamieszkania wykonawców, których oferty zostały otwarte, a także cenach lub kosztach zawartych w ofertach, jak stanowi art. 222 ust. 5 ustawy Pzp.

Wyboru najkorzystniejszej oferty dokonywano zgodnie z art. 239 ustawy Pzp, na podstawie kryteriów oceny ofert opisanych w sposób jednoznaczny i zrozumiały, zgodnie z art. 240 ust. 1 ustawy Pzp. Realizując regulacje art. 253 ustawy Pzp, niezwłocznie po wyborze najkorzystniejszej oferty informowano wykonawców, którzy złożyli oferty, o wyborze najkorzystniejszej oferty oraz punktacji przyznanej ofertom w każdym kryterium oceny ofert i łącznej punktacji, a także o wykonawcach, których oferty zostały odrzucone, podając uzasadnienie faktyczne i prawne.

W zakresie zawierania umów z dostawcami/usługodawcami wyłoniionymi w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego, przestrzegano terminu zawarcia umowy określonego w art. 264 ustawy Pzp.

Dokumentowano również przebieg poddanych badaniu postępowań o udzielenie zamówienia, sporządzając w ich toku protokół postępowania wraz z załącznikami, zgodny pod względem formy i treści z wymogami rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 18 grudnia 2020 r. w sprawie protokołów postępowania oraz dokumentacji postępowania o udzielenie zamówienia publicznego²⁸.

Wobec powyższego, zalecenie pokontrolne uznaje się za zrealizowane.

7. Realizacja zalecenia pokontrolnego dotyczącego zwiększenia zatrudnienia w grupie pracowników naukowych.

²⁸ Dz. U. poz. 2434.

Instytut w badanym okresie, poza prowadzeniem konkursów na stanowiska naukowe, co zostało opisane w dalszej części niniejszego dokumentu, podejmował również inne aktywności, których celem było zwiększenie zatrudnienia w grupie pracowników naukowych.

Ośrodek w Warszawie prowadził zadania wdrażające plan działań w ramach utrzymania HR Excellence in Research uzyskanego w 2023 r. Wyróżnienie to jest potwierdzeniem stosowania i aspirowania do najwyższych standardów europejskich przy zatrudnianiu pracowników naukowych i przyczynia się do wzrostu poziomu atrakcyjności zatrudnienia w Instytucie.

Ośrodek w Warszawie oraz Oddziały aktywnie starały się o pozyskanie dofinansowania projektów badawczych, które przewidywały zaangażowanie studentów i doktorantów. Instytut w Warszawie pozyskał dofinansowanie na dalsze adaptacje i doposażenie przestrzeni laboratoryjnej. Planowane jest, że budynek ten zasiedlą w 2026 r. zespoły badawcze kierowane przez wybitnych badaczy z wyróżniającym dorobkiem naukowym dający rękojmię zdolności do pozyskiwania finansowania na prowadzenie badań naukowych.

W badanym okresie przyznawano również stypendia doktorskie dla realizujących badania naukowe w ramach grantów wewnętrznych, co ma stymulować rozwój przyszłej kadry naukowej w ramach szkół doktorskich działających przy Instytucie.

Realizowane obecnie kliniczne projekty badawcze wpisują się w najnowsze trendy rozwojowe onkologii i obejmują zagadnienia związane z kombinacją immunoterapii z nowoczesnymi metodami radioterapii, obrazowaniem za pomocą innowacyjnych znaczników PET czy wykorzystaniem radioizotopowej terapii celowanej molekularnie. W przypadku badań przedklinicznych prace obejmują między innymi wykorzystanie metod sekwencjonowania nowej generacji, zaawansowanej proteomiki czy wykorzystania wirusów onkolitycznych.

Oddział w Gliwicach współprowadzi Wspólną Szkołę Doktorską z Politechniką Śląską w Gliwicach, Głównym Instytutem Górnictwa, Instytutem Informatyki Teoretycznej i Stosowanej Polskiej Akademii Nauk, Instytutem Podstaw Inżynierii Środowiska Polskiej Akademii Nauk, Centrum Materiałów Polimerowych i Węglowych Polskiej Akademii Nauk. W badanym okresie (w roku akademickim 2023/2024) kształcenie we wspólnej szkole doktorskiej rozpoczęło 6 doktorantów.

Oddział w Gliwicach od lat organizuje zajęcia dodatkowe w ramach działalności Studenckiego Koła Naukowego dla studentów Wydziału Lekarskiego Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach, zwanego dalej „SUM w Katowicach”. Obecnie współpraca z SUM w Katowicach jest rozszerzana i do Instytutu powracają zajęcia z onkologii dla studentów VI roku Wydziału Lekarskiego, po raz pierwszy będą też prowadzone zajęcia z hematologii dla studentów V roku. Daje to możliwość zaprezentowania studentom nie tylko pracy klinicznej, ale też zainteresowania pracą naukową, co w przyszłości może się przełożyć nie tylko na większe zainteresowanie absolwentów studiów medycznych deficytowymi specjalizacjami onkologicznymi, ale również pracą naukową w Instytucie.

Ponadto na podstawie składanych zgłoszeń dobra intelektualnego przez pracowników Oddziału w Krakowie tworzących naukę, a niezatrudnionych na stanowiskach naukowych, Dział Nauki regularnie dokonuje analiz dorobku naukowego ww. pracowników i wskazuje Zastępcy Dyrektora Oddziału ds. Naukowych potencjalne osoby spełniające kryteria zatrudnienia na stanowiska naukowe. Również Oddział w Gliwicach monitoruje działalność naukową prowadzoną przez lekarzy. Dzięki temu możliwe jest identyfikowanie osób wyróżniających się osiągnięciami badawczymi i zaangażowaniem naukowym. Najlepsi

z nich, po spełnieniu odpowiednich kryteriów, otrzymują możliwość przejścia na stanowiska naukowe, co pozwala na dalszy rozwój ich kariery w dziedzinie badań oraz wspiera budowanie silnej kadry naukowej Oddziału w Gliwicach. Taka polityka promuje rozwój naukowy wewnątrz organizacji i wzmacnia jej potencjał badawczy.

Powyższe działania sprawiły, że w badanym okresie liczba pracowników naukowych zwiększyła się o 3 osoby.

Poniższa tabela prezentuje stan i strukturę zatrudnienia w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 30 czerwca 2024 r.

Tabela Nr 8. Stan i struktura zatrudnienia.

Grupa zawodowa pracowników	Stan na dzień: 1 stycznia 2023 r.		Stan na dzień: 31 grudnia 2023 r.		Stan na dzień: 30 czerwca 2024 r.	
	Osoby	% w strukturze zatrudnienia	Osoby	% w strukturze zatrudnienia	Osoby	% w strukturze zatrudnienia
WARSZAWA						
Pracownicy naukowí ogółem	103	3,86%	108	3,88%	107	3,73%
Pracownicy pozostali	1436	53,80%	1518	54,52%	1567	54,64%
Pracownicy wykonujący zawody medyczne	1130	42,34%	1158	41,60%	1194	41,63%
Ogółem:	2669	100,00%	2784	100,00%	2868	100,00%
KRAKÓW						
Pracownicy naukowí ogółem	28	3,85%	25	3,42%	26	3,51%
Pracownicy pozostali	408	56,04%	411	56,22%	418	56,41%
Pracownicy wykonujący zawody medyczne	292	40,11%	295	40,36%	297	40,08%
Ogółem:	728	100,00%	731	100,00%	741	100,00%
GLIWICE						
Pracownicy naukowí ogółem	90	4,92%	91	4,80%	91	4,73%
Pracownicy pozostali	1168	63,79%	1191	62,82%	1197	62,21%
Pracownicy wykonujący zawody medyczne	573	31,29%	614	32,38%	636	33,06%
Ogółem:	1831	100,00%	1896	100,00%	1924	100,00%

INSTYTUT (WARSZAWA, KRAKÓW, GLIWICE)						
Razem pracownicy naukowi	221	4,28%	224	4,14%	224	4,09%
Razem ogółem:	5228	100,00%	5411	100,00%	5533	100,00%

Analizując powyższe dane pod kątem poszczególnych Oddziałów sytuacja przedstawiała się następująco:

- Instytut w Warszawie zwiększył zatrudnienie w grupie pracowników naukowych o 4 osoby;
- Oddział w Gliwicach zatrudnienie w grupie pracowników naukowych o 1 osobę,
- Oddział w Krakowie zmniejszył stan pracowników naukowych o 2 osoby.

Niezależnie od powyższego, z analizy stanu i struktury zatrudnienia wynika, że w kontrolowanym okresie udział pracowników naukowych w ogólnej strukturze zatrudnienia wynosił zaledwie 4,09% (według stanu na 30 czerwca 2024 r.), co biorąc pod uwagę podstawową działalność Instytutu jaką jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych, może mieć wpływ na prowadzoną działalność naukową.

Fluktuacja kadr przedstawia się następująco:

- w 2023 r. zatrudniono łącznie 666 pracowników, zaś rozwiązano stosunek pracy z 503 osobami.
- w I półroczu 2024 r. zatrudniono łącznie 343 osoby, zaś rozwiązano stosunek pracy z 213 pracownikami.

Mając na względzie liczbę odejść z pracy i napływ nowych pracowników w badanym okresie w Instytucie, szczegółowe dane te prezentowały się następująco:

Tabela Nr 9. Fluktuacja kadr w NIO-PIB.

ROK	WARSZAWA	KRAKÓW	GLIWICE
Liczba pracowników nowozatrudnionych			
2023 r.	415	78	173
I półrocze 2024 r.	216	33	94
Liczba pracowników, z którymi rozwiązano stosunek pracy			
2023 r.	307	75	121
I półrocze 2024 r.	131	24	58

Przyczyn odejścia pracowników z Instytutu należy upatrywać w wypowiedzeniu stosunku pracy przez pracowników, na mocy porozumienia stron, rozwiązaniu umowy z upływem czasu, na który została zawarta czy w związku z przejściem na emeryturę.

Instytut podejmował działania mające na celu zapewnienie stabilności kadry, a z wyjaśnień Instytutu²⁹ wynika, że podejmowano m.in. następujące działania:

- wprowadzono podwyżki nie tylko obowiązkowe, ale również dodatkowe w sytuacji, kiedy zasoby finansowe pozwalały na ich dokonanie. Skutkiem tego osiągnięto atrakcyjność poziomu wynagrodzeń względem otoczenia biznesowego. Wynagrodzenia zawsze wypłacane były terminowo zgodnie z obowiązującym terminarzem;
- umożliwiano podnoszenie kwalifikacji zawodowych. W ramach rozwoju kariery corocznie jest opracowywany i realizowany plan szkoleń w ramach możliwości Instytutu. Pracownicy kierowani byli na szkolenia zewnętrzne, jak również prowadzono szkolenia wewnętrzne. Ponadto, w Oddziale w Krakowie podpisywano z pracownikami

²⁹ Pismo Instytutu z dnia 30 września 2024 r., znak: ORG.0910.2.2024.6.

umowy o podnoszenie kwalifikacji zawodowych, w ramach których udzielano im płatnego urlopu szkoleniowego oraz opłacano czesne za kursy i szkolenia (w tym specjalizacyjne);

- umożliwiano awans pracownikom, jak i wyrażano zgodę na zmianę stanowiska pracy, zgodnego z nowo nabytymi kwalifikacjami przez pracownika;
- wprowadzono elastyczne formy świadczenia pracy – pracownicy mogą świadczyć pracę w ramach pracy zdalnej lub hybrydowej, co pozwala dostosować charakter wypełniania zadań pracowniczych z potrzebami i indywidualnymi możliwościami pracownika;
- monitorowano stan umów i z wyprzedzeniem przeprowadzano procesy rekrutacji na stanowiska, na których pojawiał się wakat.

Wobec powyższego, zalecenie pokontrolne uznaje się za zrealizowane.

Niezależnie od powyższego, mając na względzie zmienną sytuację otoczenia ekonomicznego Instytutu, która ma bezpośredni wpływ na strategię zatrudnienia, zasadnym jest utrzymanie zatrudnienia na poziomie niezakłócającym sprawnego realizowania zadań Instytutu.

8. Realizacja zalecenia pokontrolnego dotyczącego zawierania umów o zakazie prowadzenia działalności konkurencyjnej z pracownikami naukowymi Instytutu zgodnie z zasadami określonymi w art. 47 ust. 5 ustawy o instytutach.

W okresie objętym kontrolą Instytut zawarł łącznie 21 umów z pracownikami naukowymi dotyczących zakazu działalności konkurencyjnej wobec Instytutu, z czego: 13 umów w Ośrodku w Warszawie; 7 umów w Oddziale w Gliwicach oraz 1 umowę w Oddziale w Krakowie.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w badanym obszarze.

Mając na uwadze powyższe zalecenie pokontrolne zostało zrealizowane.

9. Realizacja zalecenia pokontrolnego dotyczącego ograniczenia zawierania umów cywilnoprawnych z pracownikami Instytutu.

W Ośrodku w Warszawie uregulowano zasady zawierania umów cywilnoprawnych w Procedurze P4 „Zatrudnienie i administrowanie przebiegiem procesu zatrudnienia”.

W Oddziale w Krakowie nie ma ustalonych odrębnych zasad dotyczących zawierania umów cywilnoprawnych i są one zawierane zgodnie z Regulaminem udzielania zamówień publicznych w NIO-PIB Oddział w Krakowie.

W Oddziale w Gliwicach nie ustalono odrębnych zasad dotyczących zawierania umów cywilnoprawnych. Instytut wyjaśnił³⁰, że umowy te zawierane są na wniosek kierownika komórki organizacyjnej, a w przypadku kursów i grantów na wniosek kierownika kursu lub grantu. Następnie kierownik przedkłada wniosek do Dyrektora Oddziału lub jego zastępcy w danym pionie, którego zasadność i potrzeba jest weryfikowana. Natomiast umowy o udzielanie świadczeń zdrowotnych tzw. „kontrakty” zawierane są zgodnie z ustawą z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej, po weryfikacji i akceptacji potrzeb poszczególnych komórek organizacyjnych przez Dyрекcję NIO-PIB Oddziału w Gliwicach.

W okresie objętym kontrolą:

- Ośrodek w Warszawie zawarł łącznie 166 umów cywilnoprawnych z własnymi pracownikami, z czego 77 w 2023 r. i 89 w pierwszej połowie 2024 r.,

³⁰ Pismo Instytutu z dnia 30 września 2024 r., znak: DZ/DO-091-25/24.

- Oddział w Krakowie – łącznie 6 umów cywilnoprawnych z własnymi pracownikami, z czego 1 w 2023 r. i 5 w pierwszej połowie 2024 r.,
- Oddział w Gliwicach – łącznie 16 umów cywilnoprawnych z własnymi pracownikami, natomiast w okresie 1 stycznia – 30 czerwca 2024 nie zawierał umów cywilnoprawnych z własnymi pracownikami.

Koszt wszystkich umów zawartych z pracownikami Instytutu wyniósł łącznie 1.319.542,66 zł, z czego 1.182.265,99 zł poniósł Ośrodek w Warszawie, 73.501,20 zł – Oddział w Krakowie i 63.775,47 zł – Oddział w Gliwicach.

Umowy cywilnoprawne zawarte z pracownikami Instytutu dotyczyły m.in.: koordynowania i monitorowania realizacji Narodowej Strategii Onkologicznej, prowadzenia wykładów dla doktorantów, pełnienia funkcji promotora w postępowaniu doktorskim, pełnienia funkcji członka w komisji habilitacyjnej, posiedzeń Komisji Bioetycznej, realizacji zadań inspektora ochrony radiologicznej, wykonywanie prac w ramach realizacji projektu.

W poddanych badaniu przedmiotach umów nie stwierdzono, aby pokrywały się z zakresami obowiązków pracowników.

Po zakończeniu realizacji umowy lub po zakończonym miesiącu pracownicy składali rachunki do umów wraz z kartami czasu pracy, ewidencjami godzin wykonywania umowy lub potwierdzeniami czasu realizacji zadania z akceptacjami przełożonych.

Instytut nie zawierał umów cywilnoprawnych z kadrą zarządzającą.

Podkreślić również należy, że w porównaniu do poprzedniej kontroli Ministra Zdrowia liczba umów zawartych przez Instytut z własnymi pracownikami spadła o 286. Wobec powyższego należy uznać, że Instytut ograniczył zawieranie umów cywilnoprawnych z pracownikami Instytutu, a zalecenie pokontrolne należy uznać za zrealizowane.

Niezależnie od powyższego należy zaznaczyć, że aktualne pozostają rekomendacje dotyczące zawierania umów cywilnoprawnych opracowane przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów, wskazujące, m.in. na ograniczenie zawierania umów cywilnoprawnych, w szczególności zawieranych z pracownikami jednostki – powyższe co do zasady nie powinno mieć miejsca, poza przypadkami uzasadnionymi wyjątkowymi okolicznościami i mieć charakter tymczasowy. Zasadą powinno być więc wykonywanie przez pracowników zadań na podstawie i w ramach stosunku pracy, a w rezultacie nawet realizacja dodatkowych zadań nie powinna być przedmiotem zawierania umów cywilnoprawnych z pracownikiem etatowo zatrudnionym w danej jednostce. W przypadku zaistnienia uzasadnionych okoliczności, należy w szczególności wziąć pod uwagę inne formy wynagradzania własnych pracowników za wykonanie dodatkowych zadań. Niemniej jednak w razie uzasadnionej konieczności dokonania odstępstwa od ww. rekomendacji, należy każdorazowo udokumentować ten fakt przed zawarciem umowy.

10. Realizacja zalecenia pokontrolnego dotyczącego przestrzegania przez Radę Naukową obowiązku wynikającego z art. 29 ust. 2 pkt 6 ustawy o instytutach, tj. zatwierdzania perspektywicznych kierunków działalności naukowej, rozwojowej i wdrożeniowej Instytutu oraz art. 29 ust. 2 pkt 5 ustawy o instytutach, tj. opiniowanie kierunkowych planów tematycznych badań naukowych i prac rozwojowych oraz finansowych instytutu, a także rocznych sprawozdań dyrektora z wykonania zadań.

Zalecenie pokontrolne zostało zrealizowane w części dotyczącej przestrzegania przez Radę Naukową obowiązku wynikającego z art. 29 ust. 2 pkt 6 ustawy o instytutach. Natomiast dyspozycja art. 29 ust. 2 pkt 5 ustawy o instytutach nie została w pełni zrealizowana. O ile

Rada Naukowa NIO-PIB zaopiniowała kierunkowe plany tematyczne badań naukowych i prac rozwojowych, o tyle przedłożonego dokumentu nie można uznać za roczne sprawozdanie dyrektora z wykonania zadań.

W odniesieniu do powyższego, ustalono co następuje.

10.1. Zatwierdzanie perspektywicznych kierunków działalności naukowej, rozwojowej i wdrożeniowej Instytutu.

W odniesieniu do kwestii zatwierdzania perspektywicznych kierunków działalności naukowej, rozwojowej i wdrożeniowej Instytutu ustalono, że Rada Naukowa NIO-PIB Uchwałą Nr 233/2022 z dnia 26 października 2022 r. zatwierdziła *Perspektywiczne kierunki działalności naukowej, rozwojowej i wdrożeniowej na lata 2023-2028 Narodowego Instytutu Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie – Państwowego Instytutu Badawczego*, na mocy art. 29 ust. 2 pkt 6 ustawy o instytutach³¹.

Następnie, Rada Naukowa NIO-PIB Uchwałą Nr 234/2023 z dnia 25 października 2023 r. ustaliła *Perspektywiczne kierunki działalności naukowej, rozwojowej i wdrożeniowej na lata 2024-2028 Narodowego Instytutu Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie – Państwowego Instytutu Badawczego*, na mocy art. 29 ust. 2 pkt 6 ustawy o instytutach³².

W powyższym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

10.2. Opiniowanie kierunkowych planów tematycznych badań naukowych i prac rozwojowych oraz rocznych sprawozdań dyrektora z wykonania zadań.

Odnosząc się do kwestii opiniowania kierunkowych planów tematycznych badań naukowych i prac rozwojowych oraz finansowych instytutu ustalono, że Rada Naukowa NIO-PIB Uchwałą Nr 38/2023 z dnia 15 marca 2023 r. pozytywnie zaopiniowała *Kierunkowy plan tematyczny badań naukowych i prac rozwojowych na 2023 r.*

Brzmienie ówczesnie obowiązującego art. 29 ust. 2 pkt 5 ustawy o instytutach (Dz. U. z 2022 r., poz. 498) wskazywało m.in. na opiniowanie kierunkowych planów tematycznych badań naukowych i prac rozwojowych oraz finansowych instytutu. Załączone do uchwały dokumenty, pomimo że w nazwie nie odnosiły się do planów finansowych, to ich treść zawierała planowane koszty poszczególnych projektów w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych na 2023 r. Pomimo błędów o charakterze redakcyjnym, Rada Naukowa w 2023 r. *de facto* zaopiniowała kierunkowe plany tematyczne badań naukowych i prac rozwojowych oraz finansowych instytutu.

Art. 29 ust. 2 pkt 5 ustawy o instytutach w brzmieniu z dnia 28 lipca 2023 r. (Dz.U. z 2023 r., poz. 1672), wprowadził obowiązek opiniowania przez Radę Naukową m.in. kierunkowych planów tematycznych badań naukowych i prac rozwojowych.

Na mocy Uchwały Nr 233/2023 z dnia 25 października 2023 r. Rada Naukowa NIO-PIB pozytywnie zaopiniowała *Kierunkowy plan tematyczny badań naukowych i prac rozwojowych na 2024 r.*

W powyższym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

³¹ Dz.U. z 2022 r., poz. 498.

³² Dz. U. z 2023 r., poz. 1672.

W odniesieniu do rocznych sprawozdań dyrektora z wykonania zadań, o których mowa w art. 29 ust. 2 pkt 5 ustawy o instytutach³³, w toku kontroli przedłożono Uchwałę Rady Naukowej NIO-PIB Nr 49/2024 z dnia 6 marca 2024 r. w sprawie zaopiniowania *Sprawozdania z oceny raportów projektów badawczych realizowanych w ramach Kierunkowego planu tematycznych badań naukowych i prac rozwojowych w Narodowym Instytucie Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie – Państwowym Instytucie Badawczym za rok 2023.*, dalej jako: „*Sprawozdanie*”. Przedmiotowe *Sprawozdanie* sporządziła Komisja ds. Badań Naukowych, na podstawie raportów z realizacji projektów badawczych, a zatwierdził się Zastępca Dyrektora ds. Naukowych jako przewodniczący Komisji.

Jako podstawę podjęcia powyższej czynności wskazano § 10 ust. 2 pkt 3 Statutu NIO-PIB, zgodnie z którym „Do zadań Rady Naukowej należy: opiniowanie kandydatów na stanowiska: Zastępcy Dyrektora do spraw naukowych oraz kierowników komórek organizacyjnych wskazanych w Regulaminie Organizacyjnym, odpowiedzialnych za prowadzenia badań naukowych”.

W tym kontekście zauważyć należy, że przywołana podstawa prawna nie powinna znaleźć zastosowania w odniesieniu do opiniowania przedmiotowego *Sprawozdania*, co stanowi błąd formalno-prawny, powodujący niezgodność Uchwały Nr 49/2024 z dnia 6 marca 2024 r. ze Statutem Instytutu.

Niezależnie od powyższego należy uznać, że dyspozycja art. 29 ust. 2 pkt 5 ustawy o instytutach nie została w pełni zrealizowana. O ile Rada Naukowa NIO-PIB zaopiniowała kierunkowe plany tematyczne badań naukowych i prac rozwojowych, o tyle przedłożonego *Sprawozdania* nie można uznać za roczne sprawozdanie dyrektora z wykonania zadań. Powyższe należy ocenić negatywnie, biorąc pod uwagę kryterium legalności i rzetelności działań kontrolowanej jednostki.

Mając na uwadze powyższe, zalecenie pokontrolne należy uznać za zrealizowane w części.

W kontekście powyższego zauważenia wymaga, że ustawa o instytutach w brzmieniu z dnia 28 lipca 2023 r. (Dz.U. z 2023 r., poz. 1672), w art. 2a wprowadziła również obowiązek działania instytutu na podstawie planu działalności, uwzględniającego kierunkowe plany tematyczne badań naukowych i prac rozwojowych, roczne plany finansowe, perspektywiczne kierunki działalności naukowej, rozwojowej i wdrożeniowej. Plan działalności instytutu jest ustalany na okres roku kalendarzowego w terminie do dnia 30 czerwca roku poprzedzającego. Plan działalności instytutu określa najważniejsze zadania do realizacji w okresie objętym tym planem. Przy czym, mając na względzie art. 24 ust. 2 Ustawy o zmianie ustawy - Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw³⁴, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy³⁵ dyrektorzy instytutów badawczych ustalą plany działalności tych instytutów na 2024 r. zgodnie z art. 2a i art. 24 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy zmienianej w art. 8, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

W toku kontroli przedłożono Uchwałę Nr 235/2023 Rady Naukowej NIO-PIB z dnia 25 października 2023 r. w sprawie Planu Działalności Instytutu na rok 2024. Jednakże z treści uchwały i załączników do niej wynikało, że Rada Naukowa NIO-PIB nie zaopiniowała Planu Działalności *sensu stricto*, a jedynie jego części składowe w postaci *Kierunkowego planu tematycznego badań naukowych i prac rozwojowych na 2024 r.*, *Planu Finansowego na rok*

³³ Dz.U. z 2022 r., poz. 498 oraz Dz. U. z 2023 r., poz. 1672.

³⁴ Dz. U. z 2023 r., poz. 1672.

³⁵ Do 6 grudnia 2024 r.

2024, Perspektywicznych kierunków działalności naukowej, rozwojowej i wdrożeniowej na lata 2024-2028 Narodowego Instytutu Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie – Państwowego Instytutu Badawczego.

5 grudnia 2023 r. Zastępca Dyrektora ds. Administracji i Inwestycji ustalił *Plan Działalności Narodowego Instytutu Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie – Państwowego Instytutu Badawczego na rok 2024.*

Rada Naukowa NIO-PIB na mocy Uchwały Nr 273/2023 z dnia 6 grudnia 2023 r., a następnie Nr 276/2023 z dnia 13 grudnia 2023 r. pozytywnie zaopiniowała, na mocy art. 29 ust. 2 pkt 1a ustawy o instytutach, Plan Działalności Narodowego Instytutu Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie – Państwowego Instytutu Badawczego.

Mając na uwadze powyższe ustalenia należy zauważyć, że Plan działalności Instytutu na 2024 r. został ustalony w ustawowym terminie, niemniej jednak uwagi wymaga że na podstawie art. 24 ust. 1 pkt 1 lit a ustawy o instytutach, plan działalności Instytutu ustala dyrektor, po zasięgnięciu opinii rady naukowej.

Na Planie Działalności Narodowego Instytutu Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie – Państwowego Instytutu Badawczego na rok 2024 z dnia 5 grudnia 2023 r. widnieje podpis Zastępcy Dyrektora ds. Administracji i Inwestycji oraz Przewodniczącego Rady Naukowej NIO-PIB, zaś Plan Działalności Narodowego Instytutu Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie – Państwowego Instytutu Badawczego na rok 2024 z dnia 13 grudnia 2023 r. nie jest opatrzony podpisem.

Niezależnie od powyższego, Plan Działalności Narodowego Instytutu Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie – Państwowego Instytutu Badawczego na rok 2025, został sporządzony w dniu 26 czerwca 2024 r. przez Zastępcę Dyrektora ds. Naukowych i pozytywnie zaopiniowany przez Radę Naukową Instytutu na mocy Uchwały nr 111/2024 z dnia 26 czerwca 2024 r. w sprawie Planu Działalności Narodowego Instytutu Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie – Państwowego Instytutu Badawczego na rok 2025, a następnie ustalony przez Dyrektora Instytutu Decyzją nr 3/2024 z dnia 28 czerwca 2024 r. w sprawie ustalenia Planu Działalności Narodowego Instytutu Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie – Państwowego Instytutu Badawczego na rok 2025.

Brak ustalenia Planu Działalności Instytutu na 2024 r. przez Dyrektora Instytutu było działaniem nieprawidłowym w świetle art. 24 ust. 1 pkt 1 lit a ustawy o instytutach.

11. Realizacja zalecenia pokontrolnego dotyczącego sporządzania dokumentów w sprawie oceny dorobku naukowego i technicznego pracowników naukowych i badawczo-technicznych Instytutu np. w postaci uchwały Rady Naukowej – zgodnie z art. 29 ust. 2 pkt 12 ustawy o instytutach badawczych, który stanowi, że do zadań rady naukowej należy m.in.: opiniowanie kwalifikacji osób na stanowiska pracowników naukowych i badawczo-technicznych oraz dokonywanie okresowej oceny dorobku naukowego i technicznego tych pracowników.

Zalecenie pokontrolne zostało zrealizowane.

W odniesieniu do powyższego, ustalono co następuje.

11.1. Dokonywanie okresowej oceny dorobku naukowego i technicznego pracowników.

W Instytucie określono zasady dokonywania okresowych ocen pracowników naukowych i badawczo-technicznych, obowiązujące jednocześnie w Oddziale w Warszawie, Gliwicach i Krakowie.

Zarządzeniem Dyrektora NIO-PIB z dnia 2 kwietnia 2021 r. wprowadzono *Regulamin okresowej oceny dorobku naukowego i technicznego pracowników naukowych i badawczo-technicznych Narodowego Instytutu Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie – Państwowego Instytutu Badawczego*, dalej jako: „Regulamin oceny dorobku”.

Zgodnie z Regulaminem oceny dorobku, oceny okresowej oceny dorobku naukowego i technicznego pracowników naukowych i badawczo-technicznych dokonuje Komisja Rady Naukowej Instytutu ds. Oceny dorobku naukowego. Do zadań ww. Komisji należy również przedstawienie Radzie Naukowej Instytutu projektu uchwały w sprawie okresowej oceny dorobku naukowego i technicznego pracowników naukowych i badawczo-technicznych Instytutu, w formie raportu zawierającego listę pracowników podlegających ocenie w porządku od największej do najmniejszej liczby punktów uzyskanej przez poszczególnych pracowników.

Komisja Rady Naukowej Instytutu ds. Oceny dorobku naukowego dokonała w 2023 r. oceny okresowej dorobku naukowego i technicznego pracowników naukowych i badawczo-technicznych Instytutu za lata 2021-2022. Komisja Rady Naukowej Instytutu ds. Oceny dorobku naukowego sporządziła z podjętych czynności *Sprawozdanie Komisji ds. okresowej oceny dorobku naukowego pracowników naukowych i badawczo-technicznych za lata 2021-2022*, dalej jako: „*Sprawozdanie*”.

Ocenie podlegało łącznie 217 pracowników, z czego 101 z Ośrodka w Warszawie, 89 z Oddziału w Gliwicach oraz 27 z Oddziału w Krakowie. Komisja Rady Naukowej Instytutu ds. Oceny dorobku naukowego, na podstawie kryteriów określonych w Regulaminie oceny dorobku, oceniła 87,1 %, tj. 189 pracowników pozytywnie, zaś 28 pracownikom (12,9%) przyznano ocenę negatywną.

Rada Naukowa NIO-PIB, na podstawie art. 29 ust. 2 pkt 12 ustawy o instytutach, pozytywnie zaopiniowała Sprawozdanie Komisji ds. Oceny dorobku naukowego i dokonała oceny zgodnej z tym dokumentem, podejmując uchwałę Nr 78/2023 z dnia 26 kwietnia 2023 r. w sprawie oceny dorobku naukowego i technicznego pracowników naukowych i badawczo-technicznych za lata 2021-2022.

Mając na względzie powyższe, należy stwierdzić, że Rada Naukowa NIO-PIB podejmowała czynności przewidziane w ustawie o instytutach badawczych w zakresie oceny dorobku naukowego i technicznego pracowników naukowych i badawczo-technicznych Instytutu.

Niezależnie od powyższego, kierownictwo Instytutu wykorzystywało wnioski płynące z okresowych ocen pracowników naukowych i badawczo-technicznych w zarządzaniu jednostką.

W oparciu o wyniki okresowej oceny dorobku naukowego i technicznego pracowników planowane były awanse wewnętrzne, jak też w nielicznych przypadkach przesunięcia pracowników ze stanowisk naukowych na zgodne z posiadanymi kwalifikacjami. Ponadto, dokonano modyfikacji Regulaminu oceny dorobku, zmieniając m.in. udział punktów dla każdego autora w przypadku publikacji wieloautorskich, wprowadzono punkty za abstrakty konferencyjne publikowane w czasopiśmie z listy filadelfijskiej oraz zmniejszono punkty przyznawane za awanse naukowe. Powyższe zmiany miały na celu docenienie udziału w publikacjach naukowych i abstraktach konferencyjnych.

11.2. Opiniowanie kwalifikacji osób na stanowiska pracowników naukowych i badawczo-technicznych.

W odniesieniu do opiniowania przez Radę Naukową NIO-PIB kwalifikacji osób na stanowiska pracowników naukowych i badawczo-technicznych ustalono, że w badanym okresie przeprowadzono: 11 postępowań w Oddziale w Warszawie, 2 postępowania w Oddziale w Gliwicach, natomiast w Oddziale w Krakowie nie przeprowadzono postępowań konkursowych na stanowiska naukowe.

W toku kontroli dokonano sprawdzenia prawidłowości przeprowadzenia postępowań konkursowych na:

- 1) 3 stanowiska naukowe asystenta w Klinikach/Zakładach Oddziału w Gliwicach na podstawie Zarządzenia Nr 13/2023 Dyrektora NIO-PIB z dnia 14 lutego 2023 r.;
- 2) 3 stanowiska naukowe asystenta w Centrum Badań Translacyjnych i Biologii Molekularnej Nowotworów im. Prof. Mieczysława Chorażego w Oddziale w Gliwicach na podstawie Zarządzenia Nr 14/2023 Dyrektora NIO-PIB z dnia 14 lutego 2023 r.;
- 3) stanowisko naukowe adiunkta w Zakładzie Biologii Nowotworów w Ośrodku w Warszawie na podstawie Zarządzenia Nr 10/2023 z dnia 7 lutego 2023 r.;
- 4) stanowisko naukowe adiunkta w Klinice Gastroenterologii Onkologicznej w Ośrodku w Warszawie na podstawie Zarządzenia Nr 17/2024 z dnia 16 lutego 2024 r.;
- 5) stanowisko naukowe profesora w Klinice Nowotworów Płuca i Klatki Piersiowej Ośrodka w Warszawie na podstawie Zarządzenia Nr 30/2024 z dnia 19 kwietnia 2024 r.;
- 6) stanowisko naukowe profesora w Ośrodku w Warszawie na podstawie Zarządzenia Nr 38/2024 z dnia 22 maja 2024 r.

Na podstawie zweryfikowanej dokumentacji ustalono, co następuje.

Zatrudnienie pracownika naukowego było poprzedzone konkursem. Kryteria i tryb przeprowadzania i ogłaszania konkursu określał Statut Instytutu oraz „Regulamin konkursu na stanowisko naukowe w Centrum Onkologii – Instytucie im. Marii Skłodowskiej – Curie”, wprowadzony Zarządzeniem Nr 4/2018 Dyrektora Instytutu z dnia 11 stycznia 2018 r., a następnie „Regulamin zatrudnienia na stanowisku naukowym w Narodowym Instytucie Onkologii im. Marii Skłodowskiej – Curie – Państwowym Instytucie Badawczym”, stanowiący załącznik do Zarządzenia Nr 16/2024 Dyrektora NIO-PIB z dnia 16 lutego 2024 r.

Konkursy na stanowiska naukowe ogłaszane były przez Dyrektora w drodze Zarządzenia. Postępowania konkursowe przeprowadzały komisje konkursowe, powołane każdorazowo przez Dyrektora w drodze Zarządzenia do przygotowania i przeprowadzenia poszczególnych postępowań konkursowych. Ogłoszenia o konkursie były zamieszczane na stronie podmiotowej ministra właściwego ds. nauki w Biuletynie Informacji Publicznej, a także na stronie internetowej Komisji Europejskiej w europejskim portalu dla mobilnych naukowców przeznaczonym do publikacji ofert pracy naukowców.

Rada Naukowa Instytutu, na podstawie art. 29 ust. 2 pkt 12 ustawy o instytutach, pozytywnie opiniowała kwalifikacje osób na stanowiska naukowe.

Mając na uwadze powyższe, nie stwierdzono nieprawidłowości w badanym obszarze.

12. Realizacja zalecenia pokontrolnego dotyczącego przeprowadzania ocen okresowych pracowników nienaukowych także przez NIO Oddział w Krakowie na podstawie opracowanych w tym celu procedur.

W Ośrodku w Warszawie obowiązywała Procedura P6 – „Ocenianie pracowników i badania satysfakcji z pracy”, zgodnie z którą ocenę okresową przeprowadza się co najmniej raz na 2 lata i jest obowiązkowa.

Oddział w Gliwicach dokonywał oceny pracowników innych niż naukowcy i badawczo-techniczni na podstawie pkt 4.3.5. Ocena pracowników – Procedury Nr P-303: „Zarządzanie Zasobami Ludzkimi – Sterowanie Operacyjne Procesem oraz jego Monitorowanie”. Na podstawie obowiązującego formularza kierownik komórki organizacyjnej lub jego zastępca dokonywał oceny wszystkich podległych mu pracowników. Ocena pracownika dokonywana jest raz w roku i obejmuje okres od 1 lipca danego roku do 30 czerwca następnego roku.

W Oddziale w Krakowie obowiązywało Zarządzenie nr 12/2023 Dyrektora Instytutu Oddziału w Krakowie z dnia 29 marca 2023 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu przeprowadzania okresowych ocen pracowniczych w Instytucie w Oddziale w Krakowie. Ocena okresowa pracownika przeprowadzana jest raz w roku.

W okresie objętym kontrolą przeprowadzono oceny pracowników innych niż naukowcy i badawczo-techniczni.

- 1) W Ośrodku w Warszawie ocena dokonywana była w terminie od 3 czerwca do 5 lipca 2024 r. i objęła 2.157 osób. Ośrodek w Warszawie wykorzystywał wnioski płynące z ocen w celu określenia programów naprawczych dla osób, których oceny były niezadawalające oraz jako know-how do oceny na użytek planowania w zakresie zapewnienia ciągłości kompetencji i zadań funkcyjnych oraz rozwoju kariery pracowników, w tym szkoleń podnoszących wiedzę w zakresie realizowanych zadań pracowników i celów Instytutu.
- 2) W Oddziale w Gliwicach zostały przeprowadzone dwie oceny pracownicze: za okres od 1 lipca 2022 r. do 30 czerwca 2023 r. oraz za okres od 1 lipca 2023 r. do 30 czerwca 2024 r. W Oddziale w Gliwicach uzyskana przez pracowników niska ocena stanowiła podstawę do podjęcia decyzji o przeniesieniu pracownika na inne stanowisko, zmiany komórki organizacyjnej lub nieprzedłużania umowy o pracę. W wyniku przeprowadzonej oceny obejmującej okres od 1 lipca 2022 r. do 30 czerwca 2023 r. 98% ocenionych pracowników uzyskało wynik niewymagający uzasadnienia (pracownik wyróżniający się – ocena 5; pracownik dobry – ocena pomiędzy 4-4,9). 2% pracowników uzyskało ocenę „pracownika zachowawczego” przy czym ogólna ocena wynosiła powyżej 3 (w skali ocen pomiędzy 2-3,9). W uzasadnieniu uzyskanej oceny wskazano m.in. brak zaangażowania w wykonywaniu powierzonych obowiązków, konieczność dalszego szkolenia oraz pracy pod nadzorem, częste absencje. W grupie niskiej oceny jeden z pracowników otrzymał ogólną ocenę 1,67 (w skali ocen pomiędzy 1-1,9) co było wynikiem m.in. nieestosownego zachowania wobec przełożonego oraz współpracowników oraz incydentu, za który udzielono pracownikowi kary porządkowej.
- 3) W Oddziale w Krakowie zostały przeprowadzone dwie oceny pracownicze: w terminie do 15 czerwca 2023 r. za 2022 r. – ocena obejmowała wszystkich pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, z wyłączeniem pracowników, którzy pracowali krócej niż 6 miesięcy w 2022 r., tj. 653 osoby oraz w terminie do 31 marca 2024 r. za rok 2023 – ocena obejmowała wszystkich pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, z wyłączeniem pracowników, którzy pracowali krócej niż 6 miesięcy w 2023 r., tj. 657 osób. W Oddziale w Krakowie wnioski płynące z ocen pracowniczych były wykorzystywane przy podejmowaniu decyzji personalnych, m.in. przy przyznawaniu nagród rocznych, planowaniu szkoleń i doskonalenia zawodowego pracowników oraz w poprawieniu komunikacji z podwładnymi.

Na podstawie próby kontrolnej, wyłonionej metodą doboru losowego ustalono, że w oceny okresowe pracowników nienaukowych dokonywane były przez wszystkie jednostki, tj. Ośrodek w Warszawie, Oddział w Gliwicach oraz Oddział w Krakowie, na podstawie regulacji wewnętrznych.

W powyższym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Zalecenie pokontrolne zostało zrealizowane.

Biorąc pod uwagę ustalenia kontroli, na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 ustawy o kontroli, zalecam Pani Dyrektor:

- 1) bezwzględne przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi oraz aktów wykonawczych do niej;
- 2) podjęcie działań zmierzających do zwrotu wynagrodzenia wypłaconego niezgodnie z ustawą kominową i wydanymi na jej podstawie aktami wykonawczymi, na rzecz Zastępcy Dyrektora – Dyrektora Oddziału w Krakowie oraz Zastępcy Dyrektora – Dyrektora Oddziału w Gliwicach;
- 3) wzmocnienie nadzoru nad Oddziałami Instytutu w aspekcie zasad wynagradzania kadry zarządzającej;
- 4) kontynuowanie działań w celu optymalizacji procesu finansowania działalności Instytutu w długiej perspektywie czasowej;
- 5) utrzymanie przychodów z już dostępnych źródeł oraz zintensyfikowanie działań w kierunku pozyskiwania nowych źródeł przychodów, tak by utrzymać stabilny poziom przychodów;
- 6) zapewnienie oszczędnego i wydajnego gospodarowania środkami będącymi w dyspozycji NIO-PIB, zgodnie z zasadą uzyskiwania najlepszych efektów przy możliwie najmniejszych nakładach;
- 7) wzmocnienie monitorowania procesu odzyskiwania należności;
- 8) terminowe regulowanie zobowiązań w celu minimalizowania dodatkowych kosztów związanych z opóźnionymi płatnościami;
- 9) utrzymanie zatrudnienia na poziomie niezakłócającym sprawnego realizowania zadań Instytutu;
- 10) w przypadku zaistnienia uzasadnionych okoliczności dotyczących wykonywania dodatkowych zadań przez własnych pracowników Instytutu, należy wziąć pod uwagę inne niż umowy cywilnoprawne formy wynagrodzenia, zaś w przypadku uzasadnionej konieczności dokonania odstępstwa od ww. reguły, należy każdorazowo udokumentować ten fakt przed zawarciem umowy;
- 11) zgłaszanie zmian objętych wpisem do RPWDL w terminie określonym w art. 107 ust. 1 ustawy o działalności leczniczej;
- 12) sporządzenie rocznego sprawozdania dyrektora z wykonania zadań, celem umożliwienia Radzie Naukowej NIO-PIB wypełnienia dyspozycji art. 29 ust. 2 pkt 5 ustawy o instytutach;
- 13) spowodowanie zachowania przez Radę Naukową NIO-PIB należytej staranności przy sporządzaniu dokumentów z podejmowanych czynności określonych w ustawie o instytutach, celem uniknięcia błędów formalno-prawnych, powodujący niezgodność uchwał z przepisami prawa lub statutem Instytutu.

Przedstawiając powyższe zalecenia, oczekuję od Pani Dyrektor, w terminie 30 dni od daty

otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków, a także o podjętych działaniach w celu ich realizacji lub przyczynach ich niepodjęcia.

Ponadto, informuję Panią Dyrektor, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z wyrazami szacunku

z upoważnienia Ministra Zdrowia

Katarzyna Galas

Zastępca Dyrektora

/dokument podpisany elektronicznie/